

KOMMISSJONEN FOR GJENOPPTAKELSE AV STRAFFESAKER

ÅRSRAPPORT 2025

I. Leders beretning

Gjenopptakelseskommisjonen avgjør om en domfelt som har begjært gjenåpning av en rettskraftig dom, skal få behandlet saken sin på ny i domstolene. Kommisjonen er et forvaltningsorgan med selvstendig ansvar for å utrede sakens faktiske og rettslige sider. Den er uavhengig av politiet, påtalemyndigheten, domstolene og andre. Uavhengigheten innebærer også at selv om kommisjonen administrativt er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet, kan kommisjonen verken instrueres eller utsettes for noen form for påvirkning eller press i forbindelse med enkeltsaker som den har til behandling. Gjenopptakelseskommisjonen er en viktig del av strafferettspleien og et viktig element i rettsstaten. Vårt mål er at saksbehandlingen skal være objektiv, grundig og effektiv. Saksbehandlingen skal sikre at det treffes materielt riktige avgjørelser innen rimelig tid.

Det har vært en sterk økning i antall begjæringer til kommisjonen. I 2019 mottok kommisjonen 153 saker, i 2024 var antallet 300 og i 2025 var antallet 301. Fra 2019 til 2025 er det en økning på 51 %. Kommisjonen avgjorde et meget høyt antall saker, 340 saker, i 2025. En del av sakene kommisjonen mottar, i 2025 ca. 12 %, har vært behandlet av kommisjonen tidligere. Dette kan være alvorlige saker der domfelte er dømt til en lang ubetinget fengselsstraff, men det kan også være saker som objektivt kan fremstå som mindre alvorlige, for eksempel at straffen er en bot eller en relativt kort betinget eller ubetinget reaksjon, og der en eventuell straff er sonet for mange år siden. Jeg vil komme tilbake til vurderinger knyttet til behandlingen av innkomne saker og restansesituasjonen under punkt II.

Mange saker er arbeids- og ressurskrevende. Utviklingen i rettsapparatet med store og komplekse saker, får også virkning for arbeidet i kommisjonen. Til sammen ble 89 saker/dommer, altså hele 30 % av sakene, gjenåpnet i 2025. Flertallet av de gjenåpnede sakene, 82 %, var saker knyttet til tilregnelighet. I underkant av 6 % av de gjenåpnede sakene gjaldt ulovlige kroppsvisitasjoner. Kortversjoner av de gjenåpnede sakene er inntatt som vedlegg til årsrapporten. Totalt ble 36 saker ikke tatt til følge. Kommisjonen eller leder/nestleder har forkastet 161 saker.

For budsjettåret 2025 hadde kommisjonen kr 32 541 000 til disposisjon og forbrukte kr 31 015 919. Det meste av midlene går med til faste utgifter som IKT-utgifter,

husleie, lønn til sekretariatets ansatte og godtgjøring til kommisjonens medlemmer. I 2025 har det i stor grad vært nødvendig med mer omfattende kommisjonsmøter enn vanlig, samt jevnlige møter på Teams i tillegg til de fysiske møtene.

Medlemmene av kommisjonen ved årsskiftet presenteres senere i årsrapporten. Med et stadig økende antall saker er arbeidsbyrden for ansatte og kommisjonens medlemmer stor. Kommisjonen har også i 2025 fått en større midlertidig bevilgning som et tiltak for å redusere restansene. Som det fremgår ovenfor, har denne ekstra bevilgningen ført til at vi har behandlet langt flere saker enn tidligere og langt flere saker enn vi har mottatt i 2025. Det innebærer at kommisjonen dette året har nådd sitt mål om å avgjøre flere saker enn antall mottatte begjæringer, et mål som ikke har latt seg oppfylle på flere år. Det er jeg meget fornøyd med. På grunn av økningen i innkomne saker og omfanget på endel saker har vi imidlertid ikke klart å redusere det totale antallet ubehandlede saker så mye som vi hadde satt som mål. Dette gjør at det er behov for en klarere prioritering av sakene slik at kommisjonen i enda større grad kan oppfylle sitt samfunnsoppdrag. Jeg kommer tilbake til det nedenfor.

Jeg ser også at hvilke typer saker kommisjonen mottar, og antall saker innenfor en sakstype, bl.a. påvirkes av avgjørelser fra Høyesterett og andre domstoler. Et eksempel fra 2025 er avgjørelser angående straffutmåling ved såkalte sovevoldtekter. Jeg ser at kommisjonen nå får flere saker angående dette. Kommisjonen har i 2025 mottatt flere saker som gjelder ikke vedtatte forelegg, enn tidligere. Til tross for at disse sakene er mindre alvorlige, ser jeg at de ofte kan være relativt omfattende å behandle.

Det utvalget som ble nedsatt i tilknytning til Baneheia-saken («Baneheia-utvalget»), kom med del 1 av sin rapport i desember 2024. Den delen av rapporten som gjelder Baneheia-saken, er utsatt til etter rettskraftig dom for Andersen, og skal foreligge i februar 2026. Kommisjonen har gjennomgått utvalgets rapport og implementert noen endringer, og arbeider videre med rapporten for læring og eventuell endring.

Hovedregelen i straffeprosessloven § 23 om at det skal tas opptak av forklaringer m.m. under hoved- og ankeforhandlinger må følges, og det er viktig at opptakene oppbevares også etter rettskraftig dom. Jeg merket meg at det i 2024 ble besluttet at alle domstoler skulle ha minimum én rettssal der slikt utstyr var på plass, men det beløpet som er avsatt i statsbudsjettet fremstår lavt ut fra behovet, og det ser ikke ut til at alle domstoler så langt har fått på plass en rettssal med slikt utstyr.

Dette er temaer som Gjenopptakelseskommisjonen har tatt opp gjentatte ganger siden starten, og som også Baneheia-utvalget har fokusert på.

Oslo, 12. februar 2026

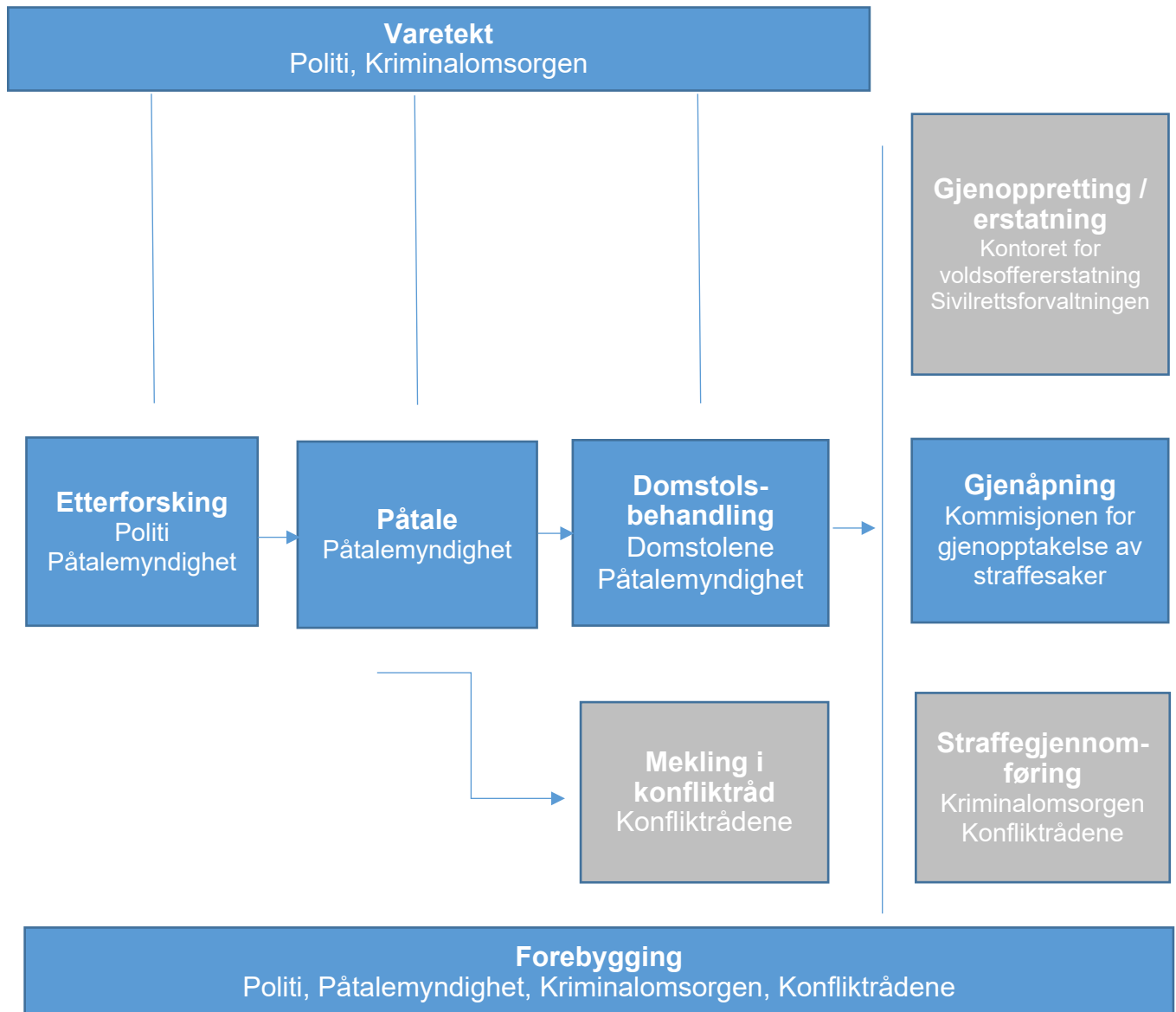
Kamilla Silseth
Leder

Dokumentet er elektronisk godkjent

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Gjenopptakelseskommisjonens plass i straffesakskjeden

Figuren nedenfor er ment som en forenklet illustrasjon av Gjenopptakelseskommisjonens plassering i straffesakskjeden.

Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Muligheten for gjenåpning er viktig for å ivareta rettssikkerheten til det enkelte individ.

Gjenopptakelseskommisjonen er et uavhengig forvaltningsorgan, og kommisjonens samfunnsoppdrag er å behandle begjæringer om gjenåpning av straffesaker som er rettskraftig avgjort i domstolene.

Gjenopptakelseskommisjonen ble opprettet ved lov 15. juni 2001 nr. 63 og startet sin virksomhet i januar 2004. Målet var å skape økt tillit til behandlingen av begjæringer om gjenåpning av straffesaker ved å la en uavhengig kommisjon behandle disse sakene. Tidligere lå denne oppgaven til de domstolene som hadde avsagt dom i sakene. Bakgrunnen for endringen var at man hadde hatt flere omdiskuterte saker i nittenåtti- og nittennittiårene. Kommisjonen skulle veilede domfelte, utrede og avgjøre sakene. Gjennom reformen skulle påtalemyndigheten også få en mer tilbaketrasket rolle.

I kommisjonens første år kom det inn 232 saker om gjenåpning. Senere har Gjenopptakelseskommisjonen mottatt mellom 150 og 170 saker hvert år inntil 2020 da det innkom 200 saker. Fra 2020 har det vært en økning til 301 mottatte saker i 2025. Antallet saker har økt med ca. 33 % fra 2020 til 2025. Fra oppstarten i 2004 til årsskiftet i 2025 har Gjenopptakelseskommisjonen realitetsbehandlet 3220 saker.

Domfelte kan kreve gjenåpning av en rettskraftig dom i en straffesak for eksempel hvis:

- Det er nye bevis eller nye omstendigheter som synes egnet til å føre til frifinnelse, anvendelse av en mildere straffregel eller vesentlig mildere straff.
- En internasjonal domstol eller FNs menneskerettskomité i sak mot Norge har kommet til at avgjørelsen eller saksbehandlingen er i strid med folkeretten, slik at det er grunn til å regne med at en ny behandling av straffesaken vil føre til et annet resultat.
- Noen som har hatt sentral befatning med saken (for eksempel dommer, aktor, forsvarer, sakkyndig eller rettstolk), har gjort seg skyldig i en straffbar handling som kan ha hatt innvirkning på dommen til skade for domfelte.
- En dommer eller et lagrettemedlem som behandlet saken var inhabil, og det er grunn til å anta at det kan ha hatt betydning for avgjørelsen.
- Høyesterett har fraveket en lovtolking som den tidligere har lagt til grunn, og som dommen bygger på.
- Det foreligger særlige forhold som gjør det tvilsomt om dommen er riktig, og tungtveiende hensyn tilsier at spørsmålet om siktedes skyld blir prøvd på ny.

Kommisjonen har plikt til å veilede den som ber om å få sin sak behandlet på nytt. Med mindre domfelte er representert ved advokat, vil han eller hun vanligvis få tilbud om en veiledningssamtale. En slik samtale kan finne sted pr. telefon, digitalt møte eller personlig fremmøte i kommisjonens lokaler. Dersom domfelte soner, kan samtalen finne sted i fengselet.

Kommisjonen kan i henhold til loven oppnevne forsvarer når det foreligger «særlige grunner».

Gjenopptakelseskommisjonen sørger for nødvendig utredning av sakens faktiske og rettslige sider, og kan innhente opplysninger på den måten den anser det hensiktsmessig. Ved opprettelsen av kommisjonen ble det ansett som ønskelig å etablere et organ som kunne være i stand til å foreta en selvstendig utredning av sakene. Siden oppstarten i 2004 har kommisjonen hatt flere saker til behandling som har krevd utredning av større omfang.

Dersom begjæringen ikke forkastes, skal domfelte og påtalemyndigheten gjøres kjent med begjæringen og kommisjonens eventuelle utredning og gis anledning til å komme med eventuelle merknader. Fornærmede eller etterlatte skal underrettes om begjæringen. Fornærmede eller etterlatte har rett til dokumentinnsyn og til å uttale seg skriftlig om begjæringen, og de kan be om å få avgi forklaring til kommisjonen. Kommisjonen kan oppnevne bistandsadvokat for fornærmede eller etterlatte etter straffeprosesslovens alminnelige regler så langt de passer.

Begjæringene avgjøres av kommisjonen. Kommisjonens leder/nestleder kan forkaste begjæringer om gjenåpning av avgjørelser som etter sin art ikke kan gjenåpnes av kommisjonen, begjæringer som ikke inneholder noen gjenåpningsgrunn etter loven eller som åpenbart ikke kan føre frem.

Dersom kommisjonen beslutter at en begjæring skal tas til følge, skal saken henvises til ny behandling ved en domstol som er sideordnet den domstol som avsa den opprinnelige dom. Er avgjørelsen truffet av Høyesterett, behandles saken på nytt av Høyesterett.

Ulike prioriteringer

Som redegjort for tidligere, er det meget stor forskjell på alvorlighetsgraden på de sakene som bringes inn for kommisjonen. En del saker må anses langt mindre alvorlige enn andre saker. Dersom kommisjonen behandler alle begjæringene med samme prioritet og med like mye ressurser, så vil det bl.a. føre til at saksbehandlingstiden for de alvorlige sakene vil bli meget lang. Lang saksbehandlingstid er særlig problematisk der domfelte er en ung person som soner dommen når begjæring om gjenåpning fremsettes.

Kommisjonen har derfor intensivert arbeidet med å identifisere saker som det er behov for å prioritere, for i enda større grad å sikre økt rettssikkerhet for de prioriterte gruppene. Lang saksbehandlingstid utfordrer også rettssikkerheten. En prioritering av de alvorligere sakene vil føre til at saksbehandlingstiden for de sakene som fremstår mindre alvorlige og de som har vært behandlet av kommisjonen tidligere, vil øke. Kommisjonen har forståelse for at det kan oppfattes problematisk for de domfelte som vil oppleve en økt saksbehandlingstid, men det anses som et helt nødvendig grep i lys av den kraftige økningen i antall mottatte begjæringer.

Kommisjonen gjør seg også noen tanker med hensyn til om det er behov for å se på den ubegrensede retten til å begjære gjenåpning også i de mindre alvorlige sakene, for eksempel ikke vedtatte forelegg, for å oppfylle kommisjonens formål knyttet til rettssikkerhet.

Organisasjonen

Kommisjonen består av fem faste medlemmer og tre varamedlemmer. Lederen, nestlederen, ett annet medlem og to av varamedlemmene skal ha juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap. Lederen utnevnes av Kongen i statsråd for en periode på syv år, og medlemmene og varamedlemmene oppnevnes av Kongen i statsråd for en periode på tre år. Kommisjonens leder kan bare sitte én periode, men øvrige medlemmer og varamedlemmer kan gjenoppnevnes én gang for nye tre år.

Presentasjon av kommisjonens medlemmer pr. 31.12.2025

Kamilla Silseth (2023 – 2030 åremål)

Leder av Gjenopptakelseskommisjonen

Silseth har juridisk embetseksamen fra Universitetet i Bergen, 2000. Hun har vært advokat i advokatfirmaet Schjødt i ti år, avbrutt av en tre måneders konstitusjon som lagdommer. Før dette var hun tingrettsdommer i omtrent fem år. Hun har også vært dommerfullmektig, advokat i Vestfold fylkeskommune og rådgiver i skatteetaten. Hun har også vært nestleder i Kontrollkommisjonen i Rogaland, og er medlem av Stiftelsesklagenemnda.

Trude Marie Wold (2021 – 2027, nestleder)

Advokat, Sortland

Wold har juridisk embetseksamen fra Universitetet i Tromsø, 1996. Hun har drevet advokatfirmaet Wold på Sortland siden 2002. Wold har vært nestleder og medlem i Hovedstyret i Advokatforeningen siden 2020, leder for Kontrollkommisjonen for sykehusene i Lofoten og Vesterålen siden 2019 og fra 2011 fast bistandsadvokat for Vesterålen tingrett/Midtre-Hålogaland tingrett og Hålogaland lagmannsrett.

Kai Morten Hagen (2025 – 2028, medlem)

Statsautorisert revisor og bærekraftsrevisor, Oslo

Hagen ble statsautorisert revisor i 2004. Han har variert erfaring fra revisjon, regnskap, skatt og selskapsrettslige problemstillinger. Han er fagdirektør i Revisorforeningen og har før dette erfaring som revisor i Deloitte, både nasjonalt og internasjonalt.

Frederik Meringen (2023 – 2026, medlem)

Tingrettsdommer

Meringen avla juridisk embetseksamen ved Universitet i Oslo i 1997, med spesialfag fra University of Edinburgh. Han har yrkeserfaring fra Garanti-Instituttet for Eksportkreditt samt påtalemyndigheten; Nordmøre politidistrikt og Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane statsadvokatembeter. Meringen ble utnevnt som tingrettsdommer i 2010 og er fagansvarlig for straffesaker i Nordmøre og Romsdal tingrett.

Tom Gunnar Vik (2023 – 2026, medlem)

Overlege, spesialist i psykiatri

Vik har vært ansatt ved klinikk for psykisk helsevern og rusbehandling ved Sykehuset Telemark HF siden 1995 og har arbeidet som overlege ved seksjon for sikkerhetspsykiatri siden 2000. Vik ble utdannet cand. med. i 1992, og har siden 2001 vært spesialist i psykiatri. Han jobber hovedsakelig med sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri ved egen sikkerhetsseksjon og som psykiater ved Skien fengsel

siden 2003. Vik har videreutdanning i rettspsykiatri og fengselspsykiatri. Rettspsykiatrisk sakkyndig og fagkyndig meddommer fra 2007. Vik har vært medlem i det regjeringsoppnevnte Olsenuutvalget, som gjennomgikk drap i Norge i perioden 2004-2009 (NOU 2010:3).

Beate Blom (2022 – 2028, varamedlem)

Lagdommer i Gulating lagmannsrett, Bergen

Blom har juridisk embetseksamen fra 1990. Hun har arbeidserfaring som politifullmektig/-adjutant og dommerfullmektig før hun i 1999 ble dommer, først som byfogd ved Bergen byfogdembete og fra 2006 som tingrettsdommer og avdelingsleder i Bergen tingrett. Hun har siden 2016 vært lagdommer i Gulating lagmannsrett.

Bendik Falch-Koslung (2021 – 2027, varamedlem)

Advokat, Oslo

Falch-Koslung har juridisk embetseksamen fra Universitetet i Oslo fra 2006. Han har drevet egen advokatpraksis i advokatfelleskapet Mette Y. Larsen & Co siden 2013 etter tidligere å ha vært ansatt som advokat. Falch-Koslung er fast forsvarer for Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett og har møterett for Høyesterett. Han er videre leder av Advokatforeningens isolasjonsgruppe. Han er også tilknyttet Universitetet i Oslo, juridisk fakultet, som veileder og sensor innen strafferett, straffeprosess og menneskerettigheter.

Marita Haugen (2025 – 2028 varamedlem)

Psykologspesialist, spesialist i klinisk voksenpsykologi, Tromsø

Haugen er utdannet cand.psychol fra Universitetet i Tromsø i 2004, og spesialist i klinisk voksenpsykologi siden 2010. Haugen er ansatt ved sikkerhetspsykiatrisk seksjon, Universitetssykehuset Nord-Norge. Hun har videreutdanning i rettspsykiatri, og har jobbet som rettsoppnevnt sakkyndig siden 2016.

Kommisjonens sekretariat pr. 31.12.2025

Gjenopptakelseskommisjonen har sitt sekretariat i Oslo. Kommisjonens leder er ansatt på heltid som leder for sekretariatet. Sekretariatet hadde ellers ved årsskiftet 21 ansatte. Av disse var 15 juridiske og 4 politifaglige utredere samt en kontorsjef og en seniorsekretær.

Presentasjon av utvalgte hovedtall

I Prop. 1 S (2024-2025) for budsjettåret 2025 ble det fremmet et budsjettforslag på kr 30 743 000. Kommisjonen fikk etter Stortingets budsjettvedtak 13. desember 2024 tildelt kr 30 743 000 i midler. I tillegg har virksomheten fått overført ubrukte midler fra 2024 på kr 1 065 000. Som kompensasjon for lønnsoppgjøret 2025 fikk kommisjonen tildelt kr 733 000. Det vil si at totalt tildelt ramme for 2025 var på kr 32 541 000.

Noen av de tilsatte i kommisjonens sekretariat har redusert arbeidstid, og noen har vært i permisjon i 2025. Til sammen utgjorde antall årsverk i sekretariatet 18,5 i 2025.

Kommisjonens driftsutgifter (kap. 466 og 468) i 2025 var på kr 8 534 669, av dette er kr 4 213 576 utgifter til forsvarer-/bistands-/sakkyndigoppnevninger. Lønnsutgifter til ansatte og godtgjørelse til medlemmer utgjorde kr 25 175 920 inkludert

pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift. I tillegg til bevilgningen over kap. 468 har kommisjonen i 2025 hatt muligheter til å regnskapsføre utgifter på kap. 414 Forliksråd og andre domsutgifter og kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m.

III. Årets aktiviteter og resultater

Gjenopptakelseskommisjonen skal ha en objektiv, grundig og effektiv saksbehandling for å oppnå materielt riktige avgjørelser innen rimelig tid. Kommisjonen har som mål at antallet avgjørelser ikke skal være lavere enn antallet mottatte begjæringer, slik at saksbeholdningen ikke skal øke. Antall saker i restanse har over flere år økt betydelig, så målet har ikke latt seg oppfylle. Det har bl.a. sammenheng med økningen i antall saker, samt omfanget av mange av de innkomne sakene. I 2025 har Gjenopptakelseskommisjonen, som det fremgår, behandlet langt flere saker enn antall innkomne begjæringer, slik at målet for dette året er nådd. Pr. 31. desember 2025 hadde kommisjonen 343 ubehandlede saker.

I 2025 har kommisjonen også behandlet flere store saker. Kommisjonen har ferdigbehandlet tre større økonomiske straffesaker, samt begynt å behandle ytterligere en stor økonomisk straffesak. I tillegg har Gjenopptakelseskommisjonen drøftet enkelte spørsmål i disse sakene over flere møter. De store sakene tar mye av kapasiteten til de utrederne som arbeider med dem, noe som igjen medfører en økt arbeidsbelastning på øvrige utredere.

Sakene og saksbehandlingen

Begjæringer mottatt og avsluttede saker

Kommisjonen har i løpet av året avholdt 17 møter over 30 møtedager. Møtene ble avholdt som både digitale og fysiske møter.

Kommisjonen har mottatt 301 begjæringer om gjenåpning i 2025 mot 300 i 2024. Tallene representerer antallet dommer som er begjært gjenåpnet, ikke antall domfelte som har begjært gjenåpning.

Av gjenåpningsbegjæringene som kommisjonen mottok i 2025 er det 34 saker hvor domfelte er kvinner, 265 saker hvor domfelte er menn og 1 sak er fra en forening og 1 sak fra et selskap. Enkelte personer har begjært gjenåpning av flere dommer og er derfor registrert med flere saker.

Det er avsluttet til sammen 340 saker, hvorav 286 er realitetsbehandlet. Av disse er 89 saker gjenåpnet.

Av de 89 sakene som er gjenåpnet i 2025 er 73 saker gjenåpnet på grunnlag av at det i ettertid er innhentet sakkyndig erklæring som reiser tvil om domfeltes psykiske helsetilstand på handlingstiden, og som derfor reiser spørsmål om domfelte manglet skyldene eller var i en tilstand som kunne gi straffereduksjon, se mer om dette nedenfor.

I kommisjonen er 36 begjæringer ikke tatt til følge.

De resterende 161 begjæringene er forkastet av kommisjonen eller leder/nestleder fordi de åpenbart ikke kunne føre frem.

De øvrige 54 sakene som er avsluttet, er ikke realitetsvurdert. Dette har f.eks. vært begjæringer om gjenåpning av sivile saker, begjæringer fra personer som ikke er part i saken (hos oss kalt «manglende rettslig interesse»), og begjæringer som er trukket.

Som det fremgår, har kommisjonen arbeidet med flere saker som har vært omfattende og tidkrevende. Flere har ikke blitt avsluttet i løpet av 2025, til tross for at det har vært brukt mye ressurser på sakene. Ofte er det store dokumentmengder som skal gjennomgå av kommisjonens medlemmer og utredere, og det kan være behov for å drøfte saken over flere møter. Dette kan være saker hvor det er foretatt utredningsskritt, og saker hvor spørsmålet om å iverksette utredningsskritt har vært drøftet i kommisjonen. Flere av disse er økonomiske straffesaker, en sakstype, som i likhet med enkelte narkotikasaker, kan generere mye arbeid for kommisjonen.

Kommisjonen har også arbeidet med såkalte filleristingssaker i 2025.

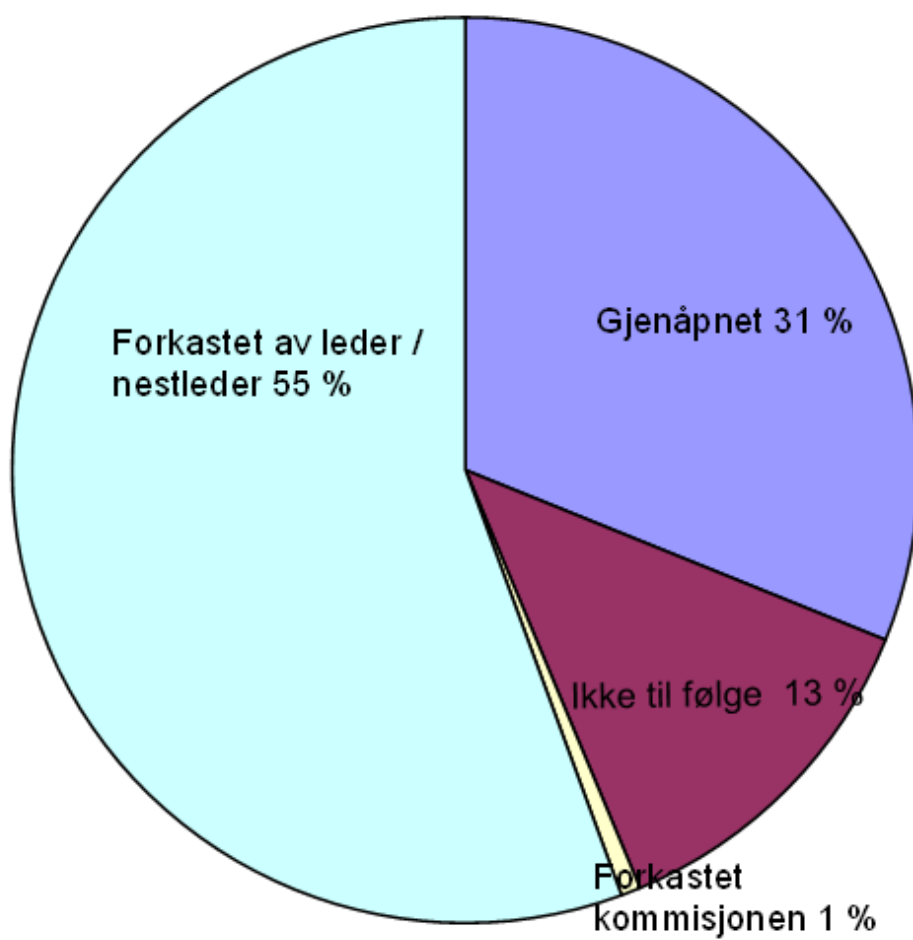
Det går dermed også med en del tid på henvendelser fra domfelte og advokater i saker som Gjenopptakelseskommisjonen enda ikke har rukket å behandle.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle behandlede saker i 2025 er på ca. 15 måneder.

Fullstendig oversikt over antall mottatte og avsluttede saker i 2025 fremkommer av tabellen nedenfor:

	Mottatt	Avsluttet	Gjenåpnet	Ikke til følge	Forkastet av kommisjonen	Forkastet av leder/nestleder	Ikke realitetsvurdert
Generelt	10	9					9
Seksualforbrytelser	40	54	3	7		42	2
Vold, trusler	79	84	25	13		35	11
Narkotika	18	31	5	4		22	
Vinning	34	46	17	4		21	4
Diverse forbrytelser	100	91	34	6	2	23	26
Diverse forseelser	20	25	5	2		16	2
Totalt	301	340	89	36	2	159	54

Figuren nedenfor viser utfallet av de realitetsbehandlede sakene i 2025.

2004 - 2025

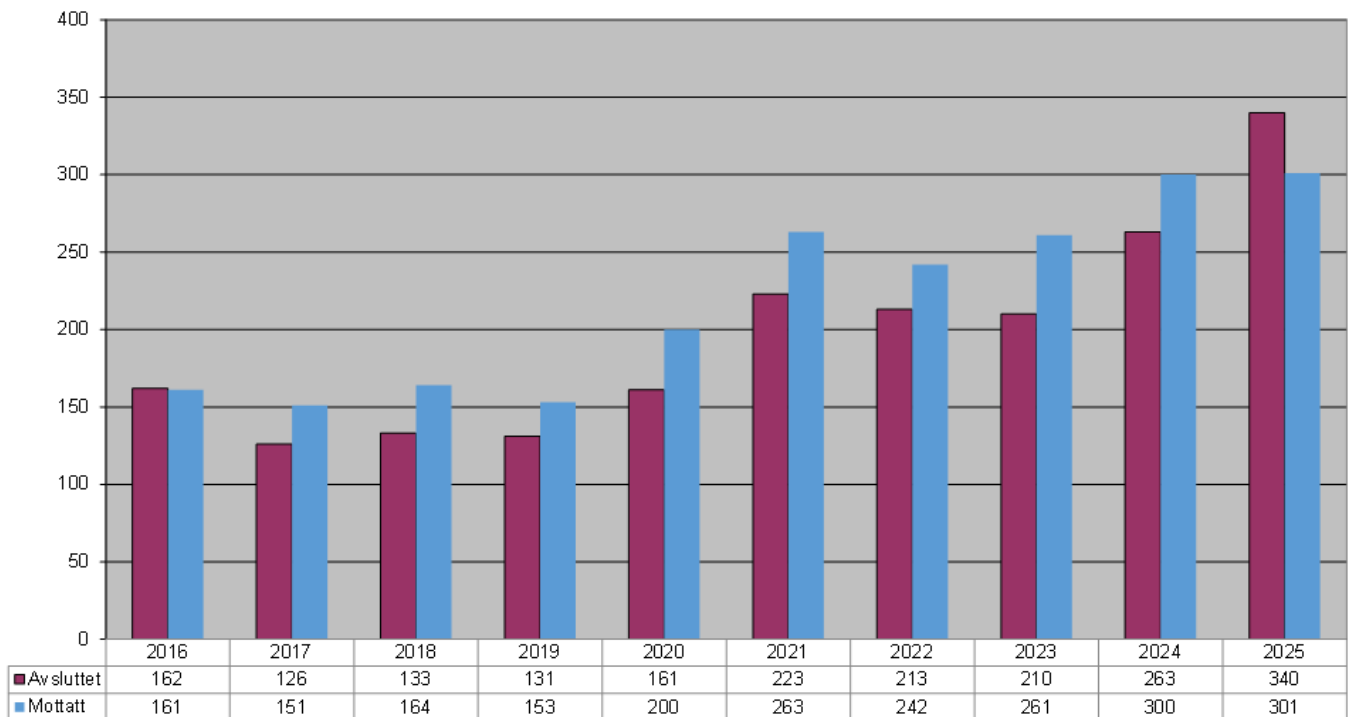
Siden oppstart av virksomheten 1. januar 2004 har kommisjonen til sammen mottatt 4166 saker, og 3823 av sakene er avsluttet. Til sammen er 711 gjenåpnet og 630 er ikke tatt til følge. Kommisjonen eller leder/nestleder har forkastet 1879 av sakene fordi de åpenbart ikke kunne føre frem, mens resten, 603 saker, er avsluttet uten realitetsbehandling.

Tabell over de totale tall for kommisjonens siden oppstart i 2004:

	Mottatt	Avsluttet	Gjenåpnet	Ikke til følge	Forkastet av kommisjonen	Forkastet av leder/ nestleder	Ikke realitetsvurdert
Generelt	116	115	4	1	3	17	90
Seksualforbrytelser	686	626	52	111	65	357	41
Vold, trusler	1166	1076	208	203	88	478	99
Narkotika	399	369	73	75	30	160	31
Vinning	727	687	219	124	56	219	69
Diverse forbrytelser	672	570	117	73	34	196	150
Diverse forseelser	310	290	38	43	17	155	37
Henlagte saker	13	13					13
Midlertidige avgjørelser	1	1					1
Inndragning eller mortifikasjon	1	1				1	
Henvendelser	31	31			1		30
Forelegg	6	6				1	5
Sivile saker	31	31				1	30
Annet om fagsaker	7	7					7
Totalt	4166	3823	711	630	294	1585	603

2016 - 2025

Antall mottatte saker har i dette tidsrommet ligget mellom 151 (i 2017) og 301 (i 2025).

Oppnevning av forsvarer

Loven gir kommisjonen adgang til å oppnevne forsvarer for domfelte når særlige grunner foreligger. Det vurderes i hver enkelt sak om dette skal gjøres. Som regel blir oppnevningen begrenset til et bestemt antall timer, for eksempel for å gi en nærmere begrunnelse for begjæringens rettslige og faktiske grunnlag, men timerammen kan bli utvidet dersom det er et begrunnet behov for dette. Kommisjonen oppnevner alltid forsvarer når det er grunn til å anta at domfelte kan være strafferettslig utilregnelig, jf. straffeprosessloven § 397 annet ledd jf. § 96 siste ledd.

I 2025 oppnevnte kommisjonen 73 forsvarere for 72 domfelte, mot 90 i 2024.

Oppnevning av bistandsadvokat – fornærmedes og etterlattes rettigheter

Kommisjonen har hjemmel til å oppnevne bistandsadvokat etter reglene i straffeprosessloven §§ 107a flg. Dette er særlig aktuelt ved avhør av fornærmede og vitner i saker om seksuelle overgrep og vold.

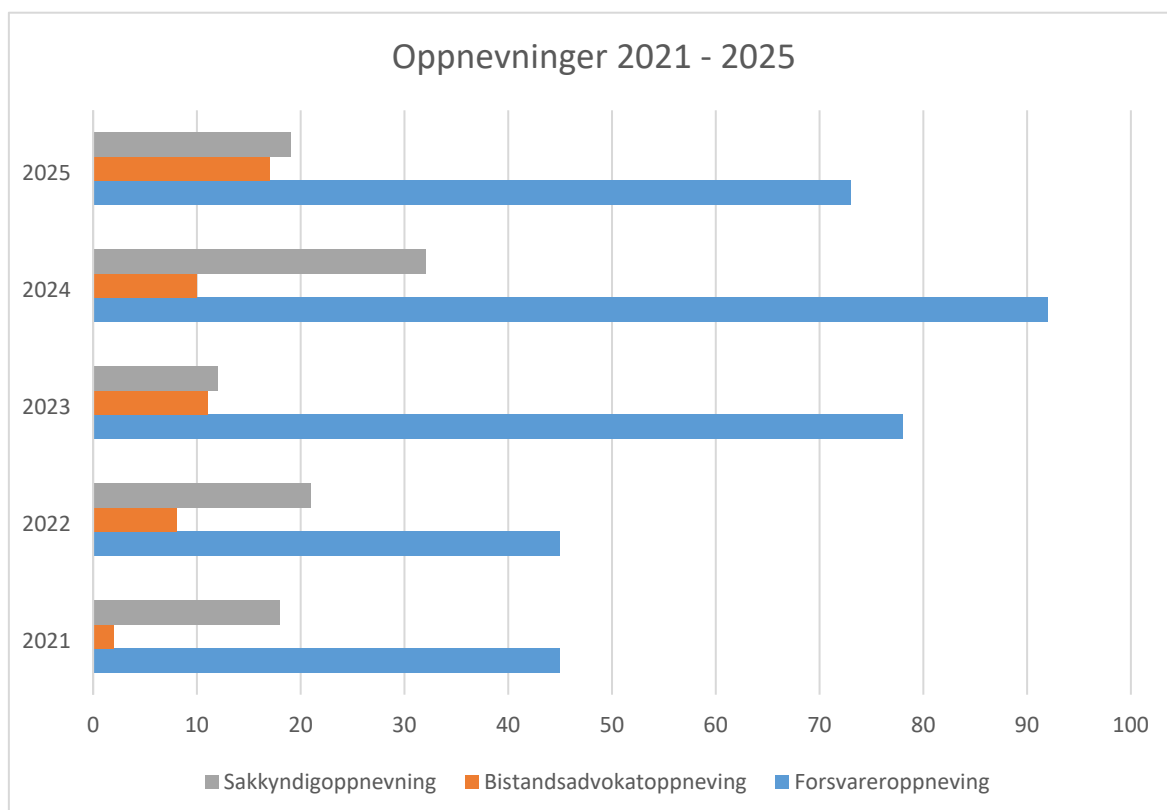
I 2025 oppnevnte kommisjonen 17 bistandsadvokater i 15 saker, mot 10 bistandsadvokater i 9 saker i 2024.

Oppnevning av sakkyndige

Kommisjonen har hjemmel i straffeprosessloven § 398 b annet ledd til å oppnevne sakkyndige etter reglene i kapittel 11. Kommisjonen har i løpet av sin virketid oppnevnt sakkyndige innen rettsmedisin, rettspsykiatri/rettspsykologi, rettsgenetikk,

rettstoksikologi, økonomi, historie, foto- og filmteknikk, brannteknikk, bilsakkyndighet, våpenteknikk og tradisjonell kriminalteknikk.

I 2025 oppnevnte kommisjonen 19 sakkyndige i saker som gjaldt 11 domfelte. De sakkyndige hadde kompetanse innen rettspsykiatri, rettspsykologi, fysikalsk rehabilitering, nevropsykolog, nevroonkolog og fonetiker.

Bruk av tolk / oversettelser

Kommisjonen har brukt tolk i 14 saker. Det ble tolket fra og til rumensk, polsk, russisk, fransk, pashto og swahili. Kommisjonen har brukt oversetter i 16 saker. Det har blitt oversatt fra/til tysk, sorani, engelsk, polsk, persisk, arabisk, finsk, amharisk, slovakisk, russisk og litauisk.

Aktuelle avgjørelser fra kommisjonen i 2025

Økonomiske straffesaker

Kommisjonen har i 2024 behandlet flere såkalte økonomiske straffesaker. Dette er saker som ofte er relativt omfattende med bl.a. et stort antall straffesaksdokumenter og der hvert straffesaksdokument ofte utgjør mange sider.

Saker vedrørende vold mot små barn

Kommisjonen har mottatt flere begjæringer om gjenåpning av dommer der omsorgspersoner har blitt domfelt for å ha påført små barn hodeskader. Disse sakene er ofte kompliserte og reiser vanskelige problemstillinger, særlig av medisinsk

art. De siste årene har det vært en diskusjon i deler av det medisinske fagmiljøet om diagnostiseringen av alvorlige hodeskader på små barn. Uenigheten gjelder synet på diagnosene Shaken Baby Syndrome (såkalt filleristing) og Abusive Head Trauma (påført hodeskade). Typiske funn i hodet i tilfeller hvor diagnosen er stilt er blødninger under den harde hjernebinnen (subdurale blødninger) hjernevevsskade og blødninger i netthinnene (retinale blødninger). De tre kategoriene av funn er ofte samlet betegnet som triaden.

Sakene fremtrer imidlertid i ulike varianter, og det er ikke nødvendigvis tvil om den såkalte triaden alene som anføres som grunnlag for gjenåpning.

I en sak som kommisjonen behandlet i 2025, ble et foreldrepar dømt for mishandling av sine tvillinger. For Gjenopptakelseskommisjonen ble det anført som en ny omstendighet, at moren i ettertid hadde født et nytt tvillingpar, som hadde utviklet rakitt på grunn av mangel på D-vitamin under svangerskapet, og at det var klare indikasjoner på at det samme kunne ha vært tilfellet for de tvillingene som foreldrene var dømt for å ha mishandlet. Det ble også vist til en frifinnelse fra Borgarting lagmannsrett i desember 2022 ([LB-2022-50929](#)) i en annen sak om vold mot et lite barn, og anført at det har skjedd en rettsutvikling i synet på betydningen av den såkalte triaden.

Kommisjonen viste til at spørsmålet om rakitt hadde stått sentralt under ankebehandlingen, og at det var gjort en rekke undersøkelser av barna. En ekstern sakkyndig var kommet til at det ikke forelå tegn på rakitt, og ut fra de øvrige opplysninger i saken anså han dette for å være helt usannsynlig. Kommisjonen kom til at de påberopte nye omstendighetene ikke syntes egnet til frifinnelse, og at det heller ikke forelå særlige forhold som gjorde det tvilsomt om dommen var riktig.

Saker der domfelte påberoper seg ulovlig politiprovokasjon

Kommisjonen har de senere årene mottatt flere begjæringer om gjenåpning som enten i sin helhet eller til dels er begrunnet med at politiet har foretatt en ulovlig politiprovokasjon. Dette kan være krevende saker å behandle bl.a. fordi anførselene ofte kan knytte seg til at det finnes dokumentasjon som domfelte ikke har blitt gjort kjent med, eller at de relevante dokumentene finnes i andre saker enn den som dette lovbruddet gjelder.

Sovevoldtekter

Saker som gjelder såkalt sovevoldtekt, er ofte krevende saker. Kommisjonen har i 2025 mottatt en rekke saker der det påberopes at domfelte skulle ha vært frifunnet, men i tillegg har kommisjonen den senere tid mottatt saker der det påberopes at straffutmålingen er for streng sett i lys av nyere dommer i Høyesterett, herunder bl.a. HR-2022-2225-A og HR-2023-535-A. Enkelte domfelte har opplevd å få sin sak avgjort meget kort tid før avgjørelsene fra Høyesterett knyttet til straffutmålingen har blitt avsagt, og anfører bl.a. det som gjenåpningsgrunn.

Urettmessige kroppsvisitasjoner under varetekt

Kommisjonen har også i 2025 behandlet enkelte gjenåpningsbegjæringer begrunnet med urettmessige kroppsvisitasjoner under varetekt. Etter praksis fra GK-2022-148 gir et fradrag på 120 dager eller mer alltid «vesentlig mildere rettsfølge», mens øvrige saker vurderes konkret.

Det er viktig å merke seg at ulovlige kroppsvisitasjoner som skjer etter domsavsigelsen ikke gir grunnlag for gjenåpning, men må kompenseres på annen måte. Kommisjonen har totalt mottatt 91 saker, inkludert en klage, som helt eller delvis har vært begrunnet med at domfelte har vært utsatt for urettmessige kroppsvisitasjoner under varetekt eller soning. I 2025 mottok kommisjonen 9 nye saker og ferdigbehandlet 15 saker, hvorav 5 ble tatt til følge.

Utilregnelighetssaker mv.

Fortsatt er en stor andel av sakene som kommisjonen har gjenåpnet vært begrunnet med at det etter rettskraftig dom har vist seg at den domfelte var utilregnelig på handlingstiden slik at han ikke kunne idømmes straff (strl. 1902 § 44 og strl. 2005 § 20) eller at han var lettere psykisk utviklingshemmet slik at det skulle ha vært vurdert å idømme en mildere straffereaksjon (strl. 1902 § 56 c og strl. 2005 § 80).

Det typiske for disse sakene er at den domfelte er straffedømt tidligere, og at det først i forbindelse med en ny straffesak blir stilt spørsmål ved vedkommendes psykiske helsetilstand. Det oppnevnes da rettspsykiatrisk sakkyndige, og konklusjonene til de sakkyndige kan føre til at påtalemyndigheten henlegger saken, eller at retten frifinner den tiltalte eller gir tiltalte straffereduksjon. Det kan da oppstå spørsmål om hvordan vedkommendes psykiske helsetilstand var på handlingstiden for tidligere dommer, og det kan være aktuelt å begjære gjenåpning av denne/disse. Dersom nye sakkyndigerklæringer konkluderer med at domfelte også på handlingstiden for de tidligere dommene manglet skyldbevne eller var i en tilstand som kunne gi straffereduksjon, vil dette være en ny omstendighet som kan gi grunnlag for gjenåpning etter straffeprosessloven § 391 nr. 3.

I 2025 ble 73 av de 89 gjenåpnede sakene gjenåpnet på dette grunnlaget. De 73 sakene fordelte seg på 23 gjenåpningsbegjæringer, idet enkelte domfelte var blitt dømt flere ganger, og som følge av dette fremsatte begjæring om gjenåpning av flere dommer. 11 av disse begjæringene ble fremsatt av Riksadvokaten, som begjærte gjenåpning til gunst for den domfelte. I forhold til det samlede antall saker som blir gjenåpnet er det følgelig fortsatt et høyt antall begjæringer som tas til følge fordi etterfølgende tvil om domfeltes psykiske helsetilstand på handlingstiden gir grunnlag for gjenåpning av spørsmål om skyld eller straffutmåling.

Asylsøkere som gir uriktige opplysninger

HR-2024-2185-A gjaldt en asylsøker som ga uriktige opplysninger om sin identitet og bakgrunn ved ankomst til Norge. I saken kom Høyesterett til at asylsøkeren som utgangspunkt kunne straffes for den første uriktige forklaringen til norske myndigheter, men ikke for de etterfølgende forklaringene, da straffrihetsgrunnen om fare for straff i straffeloven § 221 andre ledd andre punktum fikk anvendelse, idet han

ville ha risikert straff for den første forklaringen hvis han hadde forklart sannheten i de senere forklaringene. I kjølvannet av dommen har kommisjonen mottatt begjæringer fra asylsøkere som mener seg uriktig dømt for slike opplysninger. Vedlagt gjengis kortversjoner av alle saker hvor kommisjonen har tatt begjæringen om gjenåpning til følge.

Kortversjoner av alle gjenåpnede saker ligger også på kommisjonens hjemmeside, www.gjenopptakelse.no.

Samtlige av kommisjonens realitetsavgjørelser, både de som er gjenåpnet og de som ikke er gjenåpnet, er publisert i fulltekst på Lovdata i anonymisert form.

Kommisjonens virksomhet for øvrig

Fagseminar

I november fulgte enkelte utredere Nasjonal etterforskningskonferanse på Kripos.

Kommisjonen har i løpet av året hatt flere interne fagsamlinger:

- Juni: DNA bevis og rettsikkerhet med foredragsholdere fra UIB, OUS og Cold case
- Oktober: Justisfeil ved politiets etterforskning, og etterfølgende bevisvurdering v/ Asbjørn Rachlew
- Desember: Økonomisk kriminalitet med foredragsholdere fra Økokrim

Digitalisering

I tråd med føringer gitt i Digitaliseringsrundskrivet har kommisjonen de siste årene gått over til fullelektronisk saksbehandling. Virksomheten bruker digital postkasse til innbyggere, og Altinn brukes for digital post til virksomheter.

Representanter fra kommisjonen har deltatt på flere samlinger/webinarer vedrørende KI og tale til tekst. Virksomheten har i 2025 tatt i bruk Copilot til utvalgte deler av saksbehandlingen og jobber videre med tale til tekst.

Kontakt med andre myndigheter

I mars og november var det etatsstyringsmøter med den administrative ledelsen i Sivilavdelingen i JD.

Kommisjonens leder deltok på Justis- og beredskapsdepartementets etatslederkonferanse i mars og september.

Informasjonsvirksomhet

Så vidt mulig imøtekommes forespørsler om foredrag o.l. om kommisjonens virksomhet.

Mediekontakt

Flere av sakene som har blitt behandlet av Gjenopptakelseskommisjonen, har fått oppmerksomhet i pressen. Det gjelder bl.a. Orderud-saken, sakene om vold mot små barn, Hulback-saken og flydroppsaken. Leder har bl.a. blitt intervjuet en rekke ganger i radio, TV, aviser og podkaster. Kommisjonen legger vekt på å være åpen og tilgjengelig for spørsmål og henvendelser fra journalister.

Kommisjonen har en medie- og informasjonsstrategi som er nedfelt i et særskilt dokument.

På kommisjonens hjemmeside www.gjenopptakelse.no finnes informasjon om Gjenopptakelseskommisjonen og regelverket, pressemeldinger, nedlastbart skjema for begjæring om gjenåpning, kommisjonens årsrapporter, anonymiserte kortversjoner av avgjørelser om gjenåpning med mer. I tillegg til bokmål, nynorsk og samisk er sentral informasjon tilgjengelig på tolv språk.

På hjemmesiden er det lagt inn en «presseknapp» der alle kommisjonens avgjørelser i fulltekst er tilgjengelig for mediene i tre måneder.

Alle realitetsavgjørelser fra kommisjonen blir publisert i Lovdata.

Mediekonvertering av papirarkiv

Gjenopptakelseskommisjonen har i 2025 mediekonvertert papirbasert arkiv fra perioden 2004 til 2013. De konverterte dokumentene er oversendt til Nasjonalarkivet for godkjenning i desember 2025.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Intern kontroll

Etter § 14 i økonomireglementet skal Gjenopptakelseskommisjonen ha tilfredsstillende internkontroll slik at driften er formåls- og kostnadseffektiv, utføres i samsvar med gjeldende lover og regler og at rapporteringen er pålitelig og nøyaktig. God intern styring innebærer at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning. Gjenopptakelseskommisjonen har til vanlig en effektiv internkontroll, og det er i 2025 ikke avdekket vesentlige svakheter i denne.

Virksomheten foretok i november 2025 en gjennomgang av virksomhetens generelle risikovurdering i tillegg arbeides det med ny risikovurdering som gjelder skytjenester.

Internkontrollen er utført og dokumentert i det omfang som anses nødvendig ut fra virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse. De punktene som er identifisert som høy risiko følges ekstra nøye opp i intern kontrollen, herunder den økonomiske situasjonen.

Gjenopptakelseskommisjonen er ikke kjent med at det foreligger særlige utfordringer, og ingen konkrete svakheter er avdekket.

Gjenopptakelseskommisjonens IT-plattform er en del av Konfliktrådets IT-miljø, og driftes av Konfliktrådets IT avdeling. IT-plattformen er konfigurert med tanke på sterk IT-sikkerhet i alle ledd basert på NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet, samt den gjeldende bransjestandarden «null tillit». Dette innebærer at ingen enheter eller brukere får tilgang til kommisjonens systemer uten grundig verifisering, og kun ved bruk av autoriserte og oppdaterte enheter. Dette har ført til en betydelig forbedring i vår evne til å beskytte sensitive data og forhindre uautorisert tilgang. Konfliktrådets IT-avdeling evaluerer fortløpende nye kjente digitale trusler, og utfører endringer eller oppdateringer ved behov for å opprettholde et høyt sikkerhetsnivå.

Gjenopptakelseskommisjonen jobber kontinuerlig og systematisk med å identifisere tiltak som kan gi en bedre og mer effektiv oppgaveløsning i virksomheten og økt rettssikkerhet, og iverksette slike tiltak. I 2025 har kommisjonen særlig fokusert på tiltak for å bruke tilgjengelige ressurser slik at det gir størst mulig rettssikkerhet. En viktig del av dette arbeidet har vært å vurdere hvilke saker som skal gis høyest prioritet både i bruk av ressurser og tid, og hvilke saker som det kan være grunnlag for ikke å prioritere så høyt. Kommisjonen har tatt i bruk kunstig intelligens, Copilot, for å effektivisere arbeidet. Kommisjonen har også gjort seg noen tanker knyttet til dagens regelverk, som ikke setter noen begrensninger i antall begjæringer om gjenåpning, uavhengig av hva det straffbare forholdet gjelder eller hvor lenge siden dom forelå, samt om domfelte ikke lenger lever.

Saker fra Riksrevisjonen

Kommisjonen har ikke fått noen merknader fra Riksrevisjonen i 2025. Generelt bemerkes at eventuelle merknader fra Riksrevisjonen vil bli gitt høy prioritet. Det samme gjelder eventuell kritikk fra Sivilombudet.

Likestillingsredegjørelse, mangfold og inkluderende arbeidsliv

Gjenopptakelseskommisjonen har som mål å sikre at kommisjonen til enhver tid har riktig bemanning og kompetanse.

Gjenopptakelseskommisjonen har også som mål at den skal ha en bedriftskultur basert på likestilling, mangfold og respekt for den enkelte, slik at alle får mulighet til å utvikle sine evner og benytte sin kompetanse. I kommisjonens stillingsannonser blir det tatt inn en mangfoldserklæring i utlysningsteksten.

Gjenopptakelseskommisjonen har videreført prinsippene i IA-avtalen (inkluderende arbeidsliv) som tar sikte på at alle som vil og kan skal få bidra i arbeidslivet. Kommisjonen har også seniorpolitiske tiltak.

Gjenopptakelseskommisjonens sekretariat ledes av en kvinne, og sekretariatet for øvrig bestod pr. 31.12.2025 av seksten kvinner og fem menn. Dette innebærer at kjønnsfordelingen i sekretariatet i 2025 har vært 77 % kvinner og 23 % menn. Samtlige lederstillinger i organisasjonen er besatt av kvinner.

Tiltak mot diskriminering, mobbing og trakassering er nedfelt i kommisjonens HMS-plan. Kommisjonen har arbeidet videre med å fastlegge nærmere prosedyrer i varslingssaker.

Sykefraværet i kommisjonens sekretariat har økt noe, og kommisjonen har derfor jobbet internt med tiltak for å redusere sykefraværet.

Gjenopptakelseskommisjonen har fokus på inkluderingsdugnaden ved nyansettelser.

Gjenopptakelseskommisjonen har i 2025 hatt en utlysning med ansettelse fra 2026. En søker har påberopt seg hull i CV. Det var åtte søkere som påberopte seg innvandrerbakgrunn (17,4 %), en av disse personene ble innkalt til intervju.

Kommisjonen har i perioden 2020 – 2023 hatt færre enn fem nyansettelser, og det er derfor ikke rapportert noen prosentandel vedrørende påberopt nedsatt funksjonsevne, hull i CV-en eller innvandrerbakgrunn tidligere. Pr. 31.12.2025 er det ingen ansatte med nedsatt funksjonsevne, hull i CV-en eller innvandrerbakgrunn ansatt i virksomheten.

Konsulentbruk i staten

Virksomheten er pålagt å redusere konsulentbruk på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. I 2025 har vi hatt noe konsulentbruk i forbindelse med vårt saksbehandlingssystem og feil med integrasjonen av et skjema for begjæring om gjenåpning.

Det har også vært behov for bistand i forbindelse med risikovurdering av skytjenester. Denne risikovurderingen ble foretatt i forkant av overgangen fra egne filservere til SharePoint. Dette er konsulentbruk som var nødvendig da vi ikke innehar denne kompetansen internt eller har muligheter til å gjøre etterspurte oppdateringer selv.

Virksomheten har i tillegg kjøpt konsulentttjenester knyttet til gjennomføring av medarbeiderundersøkelse. Bakgrunnen for kjøp av denne tjenesten er at virksomheten er for liten til å ha egen HR-avdeling, og virksomheten har aldri tidligere gjennomført en medarbeiderundersøkelse, slik at det var behov for noe bistand i den forbindelse.

Kommisjonen oppnevner forsvarere, bistandsadvokater, sakkyndige og tolker i de sakene hvor det er behov for dette. Disse oppnevningene blir ført på kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m. som er regelstyrt. Disse oppnevningene blir også betegnet som konsulentbruk, men gjelder kommisjonens kjernevirksomhet og er en nødvendighet i flere av våre saker.

Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Gjenopptakelseskommisjonen har intern miljøhandlingsplan. Reising i Norge og eventuelt utlandet skal skje mest mulig miljøvennlig, og det skal vurderes om samtalen/avhøret/møtet kan tas pr. telefon eller videooverføring. Vi har også tiltak for innkjøp, avfall og energi internt i våre lokaler.

De ansatte har mulighet for å arbeide noen dager på hjemmekontor etter avtale med leder.

Eieren av lokalene vi leier har fullført et prosjekt med energibrønner, som skal sikre mer effektiv og bærekraftig energistyring i hele bygget.

Kommisjonen er imidlertid en kontorvirksomhet som bare i begrenset grad påvirker det ytre miljøet.

V. Vurdering av framtidsutsikter

Gjenopptakelseskommisjonens kjernevirksomhet er behandling av begjæringer om gjenåpning av straffedommer. Kommisjonen plikter å behandle de begjæringer den mottar, så lenge de er innenfor virksomhetens myndighetsområde.

Tidligere har antall innkomne begjæringer til Gjenopptakelseskommisjonen vært relativt stabilt, gjennomsnittlig 189 begjæringer om gjenåpning de siste 10 årene. Med 261 begjæringer mottatt i 2023, 300 i 2024 og 301 i 2025 har det vært en stor økning i saksmengden de siste årene, faktisk er det så mye som 51 % flere mottatte begjæringer i 2025 sammenliknet med 2019. I 2025 har det vært en økning i antall innkomne saker som gjelder ikke vedtatte forelegg.

I 2023 ble det gitt en varig ekstra bevilgning. Videre har kommisjonen, som det fremgår, fått en midlertidig økning for 2024, 2025 og 2026 som er meget viktig. Den økonomiske situasjonen sett i sammenheng med antall innkomne saker de siste årene, har ført til et økt fokus på tiltak for å sikre mest mulig rettsikkerhet i kommisjonens arbeid, samt vurderinger knyttet til regelverket som gjelder muligheten for å begjære gjenåpning.

Antall straffedommer i Norge har gått jevnt ned fra rundt 20 500 i året i 2015 ca. 15 600 i 2022, 15 200 i 2023 og 15 035 i 2024 (tall fra SSB). Av reaksjonene i 2024 var det 2020 som gjaldt dom på bot. Reduksjonene i antall straffedommer har, som det fremgår, ikke gitt nedgang i antall begjæringer til kommisjonen.

Vi tror det er sannsynlig at antall saker i kommisjonen fortsatt vil være på et meget høyt nivå i de kommende fem år, og at mange av sakene vil være arbeidskrevende.

I juli 2024 ble det avsagt dom mot Andersen i Baneheia-saken. Dommen ble anket, og rettskraftig dom vil foreligge i februar 2026. På grunn av dette besluttet Baneheia-utvalget å dele rapporten fra arbeidet i to. Den delen som omhandler gjennomgangen av Gjenopptakelseskommisjonen forelå 20. desember 2024, mens del 2 av rapporten, granskningen av straffesaken, vil foreligge når dommen mot Andersen er rettskraftig. Kommisjonen har hatt et møte med hele Baneheia-utvalget, i tillegg har Gjenopptakelseskommisjonen oversendt endel dokumentasjon mv. som har blitt etterspurt, og gitt informasjon. Kommisjonen har gjort og vil gjøre en grundig vurdering av det som fremgår av rapporten for læring og endring.

Reelle bevismidler og betydning for rettssikkerhet

Det vil være en klar forbedring for rettssikkerheten om reelle bevismidler i større utstrekning blir tatt vare på og oppbevart. Dette er det hjemmel for i straffeprosessloven § 213, som sier at retten kan bestemme at beslag av bevismidler skal opprettholdes også etter rettskraftig dom i saken, såfremt og så lenge det er grunn til å regne med at saken kan bli begjært gjenåpnet eller andre særlige forhold tilsier det. Det ville også være en stor fordel med lengre tids oppbevaring av biologiske bevis. Vi har sett at nye analysemetoder har ført til at biologiske spor har fått en ny betydning for rettskraftig avgjorte straffesaker.

Noen utviklingstrekk som vil ha betydning i den neste femårsperioden:

Teknologisk utvikling

Utviklingen innen DNA-analyser fortsetter

Den teknologiske utviklingen gjør at gamle biologiske spor kan få ny verdi. Det trengs i dag svært små mengder biologisk materiale for å utføre DNA-analyser og lage DNA-profiler. Dette medfører at mulighetene for å identifisere en person på grunnlag av biologiske spor er større enn tidligere. Dersom eldre biologiske spor er i behold, kan de analyseres og eventuelt kaste nytt lys over rettskraftige straffesaker. Analysene kan bidra til at saker gjenåpnes til gunst for den som er domfelt. Dette går også motsatt vei, slik at saker som har endt med frifinnelse, etter begjæring fra påtalemyndigheten, kan gjenåpnes til skade for den som ble frifunnet. Denne utviklingen og økt kunnskap om DNA-analyser generelt har også medvirket til at det er økt bevissthet omkring risikoen for kontaminasjon av prøvene, og at resultatene som følge av dette kan ha blitt uriktige. Det er grunn til å anta at dette vil kunne generere flere slike saker for Gjenopptakelseskommisjonen.

Digitale bevis og kunstig intelligens

Det er en utvikling der domfelte i større grad påberoper seg digitale bevis som grunnlag for gjenåpning, eller at det er feil knyttet til de digitale bevisene som har blitt benyttet i forbindelse med rettssaken. Dette kan for eksempel være logg fra dør med kodelås, bilder på Snapchat eller lydopptak på mobiltelefon.

Videre er kommisjonen meget bevisst på at det kan være mulig å påvirke bevis ved hjelp av kunstig intelligens. Dette krever en økt bevissthet rundt hvilke bevis som kan manipuleres. Vi ser også at enkelte av begjæringene om gjenåpning nå skrives ved hjelp av kunstig teknologi. Dette stiller økte krav til behandlingen i kommisjonen.

Nyere rettspraksis

De senere årene har utviklingen i rettspraksis generert flere saker til kommisjonen. Som nevnt tidligere har det vært flere begjæringer knyttet til såkalte sovevoldtekt der anførselene konkret knyttes opp mot bl.a. utviklingen i straffutmålingen i disse sakene. Det er grunn til å anta at endret rettstilstand vil kunne generere flere saker for Gjenopptakelseskommisjonen. De mange sakene om ulovlige kroppsvisitasjoner som kommisjonen har behandlet de senere årene, er særlig generert av nyere høyesterettspraksis.

Internettrelaterte overgrep

I Riksadvokatens rundskriv nr. 1/2023 (mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2023) er alvorlig internasjonal og organisert kriminalitet, og alvorlig IKT-kriminalitet satt opp som områder som skal prioriteres. Vi ser at kommisjonen har mottatt endel slike saker de senere årene, og vi ser for oss at det også i årene fremover vil komme flere slike saker. Dette har vist seg å være svært omfattende og kompliserte saker, som også har vært arbeidskrevende for

kommisjonen, de kan kreve styrking av bemanningen og de kan kreve særlig sakkyndighet.

Internasjonale regler og praksis

EU/EØS-regelverket og internasjonal praksis blir stadig viktigere for avgjørelsen av norske saker, både i forvaltningen og i domstolene. Det har ikke innkommet noen nye NAV-saker i 2025, men det har innkommet saker knyttet til for eksempel Flyktningkonvensjonen.

Kommisjonen følger med på avgjørelser fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) og fra andre internasjonale organisasjoner hvor det blir konstatert brudd på menneskerettighetene.

Komplekse saker

En utvikling mot omfattende og komplekse saker i domstolene, f.eks. saker som gjelder alvorlig økonomisk kriminalitet og ulike typer organisert kriminalitet betyr også omfattende og komplekse saker for kommisjonen. Etter det ovennevnte rundskrevet skal også alvorlig internasjonal og organisert kriminalitet, alvorlig økonomisk kriminalitet, herunder alvorlig arbeidslivskriminalitet, og alvorlig IKT-kriminalitet være prioriterte områder. Også slike saker er svært arbeidskrevende, de vil kreve styrking av bemanningen og de kan ofte kreve særlig sakkyndighet for kommisjonen. Som det fremgår ovenfor, har kommisjonen i 2025 behandlet en rekke komplekse saker, og flere økonomiske straffesaker enn tidligere år. Dette ser også ut til å være en trend fremover.

Medieoppmerksomhet

Medieoppmerksomhet om enkeltsaker i kommisjonen gjør at ordningen blir mer kjent og flere begjærer gjenåpning. Det kan reises spørsmål ved om økningen i antall begjæringer om gjenåpning av forelegg ved dom, som tidvis kan være meget gamle dommer, har sammenheng med økt kjennskap til kommisjonen.

Tiltak for å møte utfordringene

Kommisjonen har ingen innflytelse på hvilke, hvor mange eller hva slags saker som kommer inn, samtidig som alle saker må behandles, enten av kommisjonen eller av leder/nestleder alene. Dette gjør at planlegging av tiltak kan være noe vanskelig.

Kommisjonen arbeider løpende med å identifisere tiltak for å effektivisere saksbehandlingen. Flere oppgaver enn før er flyttet fra utrederne til administrativt personale. Det arbeides også med å forenkle deler av avgjørelsene, I tillegg har kommisjonen, som det fremgår ovenfor, tatt i bruk KI på utvalgte deler av saksbehandlingen.

Erfaringen fra NAV-sakene i 2021, har vist hvor viktig det er med en tett dialog med departementet dersom/når kommisjonen på relativt kort tid får en kraftig økning i antall begjæringer om gjenåpning. Omfattende saker i domstolene vil ofte være ressurskrevende også for kommisjonen. Videre er det viktig at organisasjonen er

fleksibel med evne til å snu seg raskt ved å øke bemanningen i perioder. Sekretariatet har, både med tanke på kvalitet og effektivitet, forsøkt en viss grad av spesialisering når det kommer inn flere saker med likeartede problemstillinger, slik som i for eksempel NAV-sakene. Mange saker tar likevel så store ressurser at vi ser et behov for flere medarbeidere. Tildelingen i revidert nasjonalbudsjett er ment å bidra til at kommisjonen kommer mer à jour med sakene, og ikke må bruke så mye tid på å håndtere sakene i restanse. Økningen i antall saker gjør imidlertid at denne midlertidige økningen ikke vil gi så stor effekt som håpet. Kommisjonen vurderer således om det er ytterligere tiltak som kan iverksettes for å redusere restansene, i tillegg til økt bemanning over lengre tid.

Økende saksmengde og behandling av mange og store saker har ført til behov for ekstra møtedager.

Det er også sannsynlig at vi i større grad må innhente kompetanse og ressurser som vi ikke besitter selv. Dette kan medføre økt bruk av ekstern sakkyndighet i saker som krever dette, for eksempel digital eller økonomisk kompetanse.

Fjernavhør /-samtaler

Som nevnt tidligere, vil kommisjonen vanligvis tilby den domfelte en veiledningssamtale, dersom vedkommende ikke er representert ved advokat. Tidligere ble disse i stor grad gjennomført fysisk, og hvis domfelte sonet, fant samtalen ofte sted i fengselet. For å spare tid og ressurser gjennomføres samtalene nå som digitale møter eller eventuelt over telefon, med mindre særlige grunner taler imot det. Det samme vil gjelde ved avhør av vitner, dersom ikke vitneforklaringen anses som så sentral at det taler for å gjennomføre avhøret på ordinær måte med fysisk fremmøte.

Knapphet på arbeidskraft

Kommisjonen er avhengig av både høyt kvalifisert arbeidskraft og medlemmer i kommisjonen. Så langt har kommisjonen verken hatt utfordringer med å rekruttere godt kvalifiserte ansatte eller kommisjonsmedlemmer. Dette er imidlertid en situasjon som kommisjonen er bevisst på at kan endre seg meget raskt, og som vil få stor betydning for kommisjonens mulighet til å håndtere innkomne begjæringer. Kommisjonen har begynt å arbeide med tiltak for bl.a. å beholde kvalifiserte ansatte, og for å motivere ansatte til å stå lenge i arbeid, og ikke pensjonere seg på et tidlig tidspunkt. Videre vil bruken av kunstig intelligens til effektivisering av behandling av sakene og regelverksendringer i forhold til muligheten til å begjære gjenåpning også få betydning.

VI. Årsregnskap

Leders kommentar til årsregnskapet 2025

Formål

Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker ble opprettet i 2004 og er administrativt underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Kommisjonen er et uavhengig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav som er stilt fra Justis- og beredskapsdepartementet i hovedinstruks til virksomheten. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av kommisjonens disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av noen vesentlige forhold

Gjenopptakelseskommisjonen fikk for 2025 tildelt kr 30 743 000. I tillegg har virksomheten fått overført ubrukte midler fra 2024 på kr 1 065 000. Som kompensasjon for lønnsoppgjøret 2025 fikk kommisjonen tildelt kr 733 000. Det vil si at totalt tildelt ramme for 2025 var på kr 32 541 000.

Kommisjonen har i 2025 fått refusjoner for foreldrepenger og sykemeldinger fra NAV med kr 1 149 130.

Virksomheten kjøper IKT, lønn- og regnskapstjenester fra Sekretariatet for konfliktrådene og har i den forbindelse avgitt en belastningsfullmakt til dem pålydende kr 1 400 000 på kap. 0468, post 01. Sekretariatet for konfliktrådene har belastet kommisjonen med kr 1 400 000.

Kommisjonen har i 2025 hatt 18,5 årsverk, mot 16,78 i 2024.

I tillegg til bevilgningen over kap. 468 er bevilgningene på kap. 414 Forliksrådet og andre domsutgifter og kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m. stilt til kommisjonens disposisjon. Det vil si at utgifter til forsvarere, bistandsadvokater, tolker eller sakkyndige som er oppnevnt av kommisjonen, er regelstyrte utgifter som ikke belastes kommisjonens budsjett.

Kommisjonen har i 2025 belastet kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m. med kr 4 213 576 noe som er en liten nedgang fra 2024 da belastningen var kr 4 304 361, men vesentlig større enn i 2023 da belastningen var på kr 2 857 749. Årsaken til økningen fra 2023 er større utbetalinger enn vanlig til oppnevnte forsvarere, bistandsadvokater og sakkyndige på grunn av økt sakstilfang. Kap. 414 Forliksråd og andre domsutgifter har ikke blitt belastet av kommisjonen i 2025, men vi ser at noen poster dessverre har blitt ført på kap. 466 istedenfor kap. 414.

Forklaring på underforbruk

Kommisjonen har et relativt lite budsjett med mange faste kostnader. Lønn, husleie og kjøp av IT/regnskapsbistand utgjør de største postene. Hvilke kostnader kommisjonen ellers har, beror blant annet på sakstilgangen. Mottar kommisjonen saker av et større omfang, kan det bli nødvendig med økt utredning og ekstraordinære møter i kommisjonen som igjen vil føre til økte kostnader.

Kommisjonen har i 2025 hatt et underforbruk på kr 1 525 081.

Kommisjonen har i 2025 fått refusjoner for foreldrepenger og sykemeldinger fra NAV med kr 1 149 130. Sykepengene utgjør endel av beløpet, og er krevende å forutse for en liten virksomhet som Gjenopptakelseskommisjonen.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for virksomheten. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert pr. d.d. Revisjonsberetningen vil bli gjort tilgjengelig på virksomhetens hjemmeside www.gjenopptakelse.no så snart den er offentlig tilgjengelig.

Oslo, 12. februar 2026

Kamilla Silseth
leder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2025 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen Spesifisering av bokført avregning med statskassen. Noten viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskonto) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifisering av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

KOMMISSJONEN FOR
GJENOPPTAKELSE AV STRAFFESAKER

Kortversjoner 2025

05.02.2025 (GK-2022/139) Motorferdsel, vegtrafikkloven – § 391 nr. 3 (ny omstendighet, straffbart forhold med hensyn til saken)

En mann ble i 2016 dømt i tingretten for blant annet hensynsløs kjøring og fartsovertredelse. Kjøringen hadde ført til en trafikkulykke med materielle skader.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2022. Forsvareropplevningen i saken skjedde på påtalemyndighetens initiativ etter at det hadde blitt oppdaget mulig feil på et målevertøy som anga bilens hastighet på ulykkestidspunktet. Politiet mente ikke at vilkårene for gjenåpning var oppfylt fordi dommen bygde på flere, uavhengige bevis.

Senere ble det klart at feilene syntes å skyldes at en ansatt i Statens vegvesen forfalsket dataene fra bilens datasystemer. Kommisjonen ba statsadvokaten uttale seg om man kunne legge målingene fra bilen til grunn som riktige eller ikke, noe statsadvokaten skrev at man ikke kunne. Statsadvokaten syntes å være enig i at saken skulle gjenåpnes.

Kommisjonen fant det mest hensiktsmessig å avgjøre saken etter straffeprosessloven § 391 nr. 3. Kommisjonen viste til at utskriften fra målevertøyet kunne være forfalsket og at det derfor ville være tvil om utskriften var riktig. Dette gjaldt uavhengig av om den ansatte i Statens vegvesen skulle bli frifunnet eller ikke. Den ansatte var kun domfelt i tingretten. Kommisjonen viste til at det var tvil om målingen, og at retten hadde lagt avgjørende vekt på disse. Det forelå derfor en ny omstendighet som syntes egnet til å føre til frifinnelse for de to tiltalepostene, og vilkårene for gjenåpning var dermed oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

06.02.2025 (GK-2024/158) Overlagt drap – § 391 nr. 3 (ny omstendighet), ulovlig kroppsvisitering under varetekt

En kvinne ble i 2016 i lagmannsretten dømt for overlagt drap. Hun begjærte gjenåpning av straffutmålingen og anførte som ny omstendighet at hun hadde vært utsatt for et høyt antall ulovlige kroppsvisitasjoner mens hun satt varetektsfengslet og under soning. Domfelte anførte at dette, i lys av nyere praksis fra Høyesterett og Gjenopptakelseskommisjonen, måtte kompenseres i form av et ytterligere varetektsfradrag.

Kommisjonen vurderte vilkårene for gjenåpning basert på antallet ulovlige kroppsvisitasjoner som fant sted under varetekt. Den dømmende rett har ved fastsettelsen av straff ikke mulighet til å ta i betraktning forhold under den etterfølgende soningen. Kommisjonen så derfor bort fra påberopte kroppsvisitasjoner under soning.

Kommisjonen fant at opplysningen om at domfelte var utsatt for ulovlige kroppsvisitasjoner i varetektsperioden, og at dette skulle kompenseres, var en «ny omstendighet» etter straffeprosessloven § 391 nr. 3. Sett hen til blant annet HR-2024-551-S, fant kommisjonen at det var en rimelig mulighet for at domfelte hadde vært utsatt for et brudd på EMK artikkel 3, som ville ført til et varetektsfradrag eller reduksjon i straff om domstolene hadde hatt kunnskap om de rutinemessige kroppsvisitasjonene.

Kommisjonen uttrykte at det var usikkerhet rundt det nøyaktige antallet kroppsvisitasjoner, men basert på gjennomgangen av hendelsesjournalen, uttalelse fra fengslene, samt domfeltes forklaring var kommisjonen ikke i tvil om at antallet kroppsvisitasjoner uansett ville utgjøre et varetektsfradrag over 120 dager, som etter kommisjonens praksis utgjør «en vesentlig mildere rettsfølge».

Kommisjonen bemerket at det er opp til domstolen å ta endelig stilling til om det foreligger en krenkelse av EMK artikkel 3, og en eventuell reduksjon i straff eller økt varetektsfradrag.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning av straffutmålingen til følge.

06.02.2025 (GK-2024/61, GK-2024/62, GK-2024/63, GK-2024/64, GK-2024/65 og GK-2024/66) Vold, narkotika m.m. – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet)

En mann ble i perioden 2012-2016 dømt en rekke ganger til fengsel for ulike lovbrudd, deriblant vold, narkotikaovertridelser og tyveri.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2024 under henvisning til at han i en senere straffesak var blitt ansett utilregnelig. Til grunn for vurderingen forelå en rettspsykiatrisk erklæring fra mai 2019 og en tilleggserklæring fra juli 2019. Kommisjonen oppnevnte sakkyndige til å vurdere tidspunktet for når domfelte ble alvorlig syk. De sakkyndige vurderte at domfelte hadde vært psykotisk fra i hvert fall 2009. Handlingstidspunktet i de seks dommene som var begjært gjenåpnet var i perioden 2009-2016.

Kommisjonen fant at den nye rettspsykiatriske erklæringen var en ny omstendighet som syntes egnet til å føre til frifinnelse. Vilåårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 var dermed oppfylt

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

07.02.2025 (GK-2023/260) Falsk forklaring – § 392 første ledd (fravikelse av lovtolkning)

En mann ble i 2022 dømt i tingretten for å bevisst ha gitt uriktige opplysninger om sin identitet til norske utlendingsmyndigheter, som et ledd i å bli innvilget asyl i Norge. Straffen ble satt til fengsel i 90 dager. Han ble også dømt til å betale saksomkostninger med kr 1 000. Domfelte anket til lagmannsretten, som nektet beslutningen fremmet. Domfelte anket videre til Høyesterett, som forkastet anken.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2023. Han anførte at to nylige dommer fra Høyesterett i 2023 var identiske med hans sak. Begge sakene omhandlet falsk forklaring til norske myndigheter. I begge sakene ble lagmannsrettens dom opphevet fordi lagmannsretten ikke hadde drøftet om bestemmelsene om straffrihet kom til anvendelse. Gjenåpning kunne skje både fordi Høyesterett hadde fraveket en tidligere lovtolkning, og fordi det forelå særlige forhold som gjorde det tvilsomt om dommen var riktig.

Påtalemyndigheten anførte i sine merknader til kommisjonen at straffrihetsreglene ikke kom til anvendelse i domfeltes sak, og at Høyesterett ikke hadde fraveket en lovtolkning.

I november 2024 avsa Høyesterett en dom som behandlet en lignende problemstilling. Høyesterett anså at reglene om straffrihet ikke lenger skal tolkes innskrenkende, slik Høyesterett hadde gjort i en tidligere dom i 2007. Den første falske forklaringen til domfelte var foreldet, og han kunne heller ikke straffes for etterfølgende falske forklaringer.

Basert på dommen fra Høyesterett i 2024, vurderte kommisjonen at Høyesterett hadde fraveket en tidligere lovtolkning, jf. straffeprosessloven § 392 første ledd. Bestemmelsene om straffrihet var heller ikke drøftet i tingrettens dom, slik at det ville være støtende om dommen ikke ble gjenåpnet. Vilåarene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 392 første ledd var dermed oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

14.02.2025 (GK-2022/200) Familievold, seksuelle overgrep, seksuell handling mot mindreårig, voldtekt – § 390 (habilitet)

En mann ble i 2020 dømt i lagmannsretten for blant annet grov voldtekt av barn under 14 år og mishandling i nære relasjoner. Straffen ble satt til fengsel i 5 år og 10 måneder, med fradrag på 2 dager for utholdt varetekt. Videre ble han dømt til å betale kr. 250 000 i oppreisningserstatning til begge de fornærmede. Han ble også ilagt kontaktforbud overfor de fornærmede for en periode på 5 år. Domfelte anket dommen, men anken ble nektet fremmet av Høyesteretts ankeutvalg.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2022. Han anførte at han aldri hadde mishandlet eller seksuelt misbrukt de fornærmede. Som grunnlag for gjenåpning, viste han blant annet til at de fornærmede ble instruert til å fremsette falske anklager, at det ikke forelå tilstrekkelige bevis for domfellelse og at den ene lagdommeren var inhabil.

Kommisjonen kom til at lagdommeren var inhabil ved behandlingen av saken, jf. straffeprosessloven § 390, jf. domstolloven § 108. Kommisjonen viste til at lagdommeren var ansatt ved det aktuelle statsadvokatembetet da domfeltes sak ble behandlet der. Ettersom vilåarene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 390 var oppfylt, tok ikke kommisjonen stilling til domfeltes øvrige anførsler.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

26.02.2025 (GK-2024/273, GK-2024/274 og GK-2024/275) Narkotika, vegtrafikkloven, dokumentfalsk, tyveri m.m. – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet), begjæring fra påtalemyndigheten

En mann ble i perioden 2010-2016 straffedømt i tre saker. Dommene gjaldt blant annet dokumentfalsk, innførsel og bruk av narkotika, tyveri og flere overtredelser av vegtrafikklovgivningen, herunder kjøring i påvirket tilstand.

I etterkant av de nevnte dommene, begikk domfelte på nytt nye lovbrudd. Han ble da for første gang underlagt rettspsykiatrisk undersøkelse. Den rettspsykiatriske erklæringen som ble avgitt i juli 2024 konkluderte med at domfelte hadde diagnosen F20.0 Paranoid schizofreni og F19.21 Avhengighetssyndrom (multiple stoffer), per tiden abstinent men i beskyttede omgivelser.

Det fremgikk videre av erklæringen at «domfelte har hatt en vedvarende psykotisk tilstand, og at rusinntak i perioder har medført en intensivering av de psykotiske symptomer». Videre fremgikk det av erklæringen at «[d]e sakkyndige legger til grunn at det har foreligget psykotiske symptomer på handlingstiden for de forhold som var omhandlet i senere straffesak, før og etter.»

Det fremgikk ikke av den rettspsykiatriske vurderingen når domfeltes schizofreni debuterte, men ut fra opplysninger i den rettspsykiatriske erklæringen om blant annet tvangsinnleggelse på grunn av psykotisk tilstand i 2010, ble det lagt til grunn at det foreligger en rimelig mulighet for at domfelte var psykotisk på handlingstiden for de forhold som ledet til dommen i 2010 og senere.

Riksadvokaten begjærte på dette grunnlag gjenåpning av de tre foregående sakene. Domfelte ved sin forsvarer sluttet seg til begjæringen.

Kommisjonen fant at den sakkyndige erklæringen fra 2024 utgjorde en ny omstendighet som «synes egnet til å føre til frifinnelse», slik at vilkårene for gjenåpning var til stede, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

26.02.2025 (GK-2024/196) Drap og likskjending – § 391 nr. 3 (ny omstendighet), ulovlige kroppsvisitasjoner under varetekt, dissens

En mann ble i 2019 i lagmannsretten dømt for drap eller medvirkning til drap og likskjending til fengsel i 16 år. Han begjærte gjenåpning av straffutmålingen og anførte som ny omstendighet at han hadde vært utsatt for et høyt antall ulovlige kroppsvisitasjoner mens han satt varetektsfengslet. Domfelte anførte at dette, i lys av nyere praksis fra Høyesterett og Gjenopptakelseskommisjonen, måtte kompenseres i form av et ytterligere varetektsfradrag.

Kommisjonen fant at opplysningen om at domfelte var utsatt for ulovlige kroppsvisitasjoner i varetektsperioden, og at dette skulle kompenseres, var en «ny omstendighet» etter straffeprosessloven § 391 nr. 3. Sett hen til blant annet HR-2024-551-S, fant kommisjonen at det var en rimelig mulighet for at domfelte hadde vært utsatt for et brudd på EMK artikkel 3, som ville ført til et varetektsfradrag eller reduksjon i straff om domstolene hadde hatt kunnskap om de rutinemessige kroppsvisitasjonene.

Spørsmålet for kommisjonen var om den nye omstendigheten syntes egnet til å føre til en «vesentlig mildere rettsfølge». Kommisjonen viste til at den i tidligere avgjørelser har vurdert at et varetektsfradrag på 120 dager eller mer alltid vil oppfylle vesentlighetskravet, se GK-2022-148 og GK-2022-191. Kommisjonen fant at denne saken var i et grensetilfelle.

Flertallet fant etter en konkret vurdering, hvor blant annet usikkerheten vedrørende visitasjonspraksisen i Ullersmo fengsel ble vektlagt, at vesentlighetskravet var oppfylt.

Mindretallet vurderte at vesentlighetskravet ikke var oppfylt, og la blant annet vekt på uttalelsene vedrørende praksis i Ullersmo fengsel i HR-2024-1935. Mindretallet fant at antallet kroppsvisitasjoner som var sannsynliggjort er lavere enn kommisjonens praksis på 120 dager. Sett opp mot straffens lengde på 16 års fengsel, fant mindretallet at det ikke var tale om en «vesentlig mildere rettsfølge».

I tråd med kommisjonens flertall sitt syn, ble vilkårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 ansett oppfylt.

Kommisjonen besluttet å ta begjæringen til følge med den dissens som er beskrevet ovenfor (3-2).

21.03.2025 (GK-2025/6) Drap, familievold m.m. – § 391 nr. 3 (ny omstendighet), ulovlig kroppsvisitering under varetekt

En kvinne ble i 2015 i lagmannsretten dømt for drap, mishandling i nære relasjoner og rettstridig påvirkning av en aktør i rettsvesenet til fengsel i 21 år. Hun begjærte gjenåpning av straffutmålingen og anførte som ny omstendighet at hun hadde vært utsatt for et høyt antall ulovlige kroppsvisitasjoner mens hun satt varetektsfengslet. Domfelte anførte at dette, i lys av nyere praksis fra Høyesterett og Gjenopptakelseskommisjonen, måtte kompenseres i form av et ytterligere varetektsfradrag.

Kommisjonen fant at opplysningen om at domfelte var utsatt for ulovlige kroppsvisitasjoner i varetektsperioden, og at dette skulle kompenseres, var en «ny omstendighet» etter straffeprosessloven § 391 nr. 3. Sett hen til blant annet HR-2024-551-S, fant kommisjonen at det var en rimelig mulighet for at domfelte hadde vært utsatt for et brudd på EMK artikkel 3, som ville ført til et varetektsfradrag eller reduksjon i straff om domstolene hadde hatt kunnskap om de rutinemessige kroppsvisitasjonene.

Kommisjonen uttrykte at det var noe usikkerhet rundt det nøyaktige antallet kroppsvisitasjoner, men basert på gjennomgangen av hendelsesjournalen, uttalelse fra fengslene, samt domfeltes forklaring mente kommisjonen at det var en rimelig mulighet for at antallet kroppsvisitasjoner uansett ville utgjøre et varetektsfradrag over 120 dager, som etter kommisjonens praksis utgjør «en vesentlig mildere rettsfølge».

Kommisjonen bemerket at det er opp til domstolen å ta endelig stilling til om det foreligger en krenkelse av EMK artikkel 3, og en eventuell reduksjon i straff eller økt varetektsfradrag.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning av straffeutmålingen til følge.

05.05.2025 (GK-2024/338 og GK-2024/339) Ordensforstyrrelse, kjøring i påvirket tilstand – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet), begjæring fra påtalemyndigheten

En mann ble i 2015 dømt i tingretten for promillekjøring. Handlingstiden var 22. september 2014. Straffen ble satt til fengsel i 14 dager og en bot på kr 30 000. Retten avsa også dom for tap av førerett i 2 år. Dommen ble ikke anket.

Mannen ble videre i 2022 dømt i tingretten for ordensforstyrrelse. Handlingstiden var 21. oktober 2021. Straffen ble satt til en bot på kr 7 200. Anke til lagmannsretten ble ikke tillatt fremmet.

Påtalemyndigheten begjærte i 2025 gjenåpning av begge straffesakene til gunst for domfelte. Grunnlaget for begjæringen var en rettspsykiatrisk erklæring som var blitt innhentet i anledning to senere straffesaker mot samme domfelte. De sakkyndige hadde konkludert med at domfelte siden 1996, kanskje før, hadde hatt en psykose. Det hadde ikke tidligere vært oppnevnt sakkyndige for å vurdere domfeltes tilregnelighet.

Kommisjonen kom til at innholdet i den rettspsykiatriske erklæringen var nye omstendigheter som syntes egnet til å føre til frifinnelse, og at vilkårene i straffeprosessloven § 391 nr. 3 var oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

08.05.2025 (GK-2024/100 og GK-2025/94) Ran, vold – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet)

En mann var i tingretten domfelt for ett tilfelle av ran i 2021 og for ett tilfelle av vold i 2022. Straffen i dommen fra 2021 ble satt til fengsel i 8 måneder. Straffen i dommen fra 2022 ble satt til 30 dager, som en tilleggsdom til dommen fra 2021.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2024. Han anførte at han hadde vært utilregnelig på gjerningstidspunktet i de to dommene. I forbindelse med nye straffbare forhold hadde domfelte blitt underlagt en rettspsykiatrisk evaluering, hvor det ble konkludert med at han hadde en schizofrenidiagnose. Påtalemyndigheten sluttet seg til gjenåpningsbegjæringen.

Kommisjonen fant at det forelå nye omstendigheter eller bevis som skapte tvil om domfeltes skylddevne/tilregnelighet da de straffbare handlingene ble begått. Den nye sakkyndige erklæringen innebar at det forelå en rimelig mulighet for at domfelte ville ha blitt frifunnet for handlingene dersom erklæringen hadde foreligget for den dømmende rett. Vilårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 var dermed oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

08.05.2025 (GK-2024/325) Narkotika – § 391 nr. 3 (ny omstendighet), ulovlig kroppsvisitering under varetekt

En mann ble i 2020 dømt i lagmannsretten for narkotikaovertridelser til fengsel i 10 år. Straffen var en fellesstraff med resttiden fra en dom i lagmannsretten fra 2010.

Domfelte begjærte gjenåpning av straffutmålingen og anførte som ny omstendighet at han hadde vært utsatt for et høyt antall ulovlige kroppsvisitasjoner mens han satt varetektsfengslet og sonet dom. Domfelte anførte at dette, i lys av nyere praksis fra Høyesterett og Gjenopptakelseskommisjonen, måtte kompenseres i form av et ytterligere varetektsfradrag.

Kommisjonen fant at opplysningen om at domfelte var utsatt for ulovlige kroppsvisitasjoner, og at dette skulle kompenseres, var en «ny omstendighet» etter straffeprosessloven § 391 nr. 3. Sett hen til blant annet HR-2024-551-S, fant kommisjonen at det var en rimelig mulighet for at domfelte hadde vært utsatt for et brudd på EMK artikkel 3, som ville ført til et varetektsfradrag eller reduksjon i straff om domstolene hadde hatt kunnskap om de rutinemessige kroppsvisitasjonene.

Kommisjonen fant videre at den nye omstendigheten syntes egnet til å føre til en «vesentlig mildere rettsfølge». Kommisjonen viste til tidligere avgjørelser hvor ulovlige kroppsvisitasjoner var anført som gjenåpningsgrunn, og kommisjonen fant at et eventuelt ytterligere varetektsfradrag eller en reduksjon i straffen i denne saken, ville ligge over det som etter kommisjonens praksis skal til for å gjenåpne straffutmålingen.

Vilkårene for gjenåpning av straffutmålingen etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 ble ansett oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning av straffutmålingen til følge.

08.05.2025 (GK-2024/164) Drap – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet)

En mann ble i 2022 dømt i lagmannsretten for drap til forvaring med en tidsramme på 20 år og en minstetid på 13 år. Varetekt kom til fradrag i både tidsrammen og minstetiden med 850 dager. Han ble også dømt til å betale erstatning og oppreisningserstatning til etterlatte.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2024. Det ble anført at det forelå nye bevis eller omstendigheter som måtte føre til gjenåpning, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3.

Gjenopptakelseskommisjonen oppnevnte to rettspsykiatrisk sakkyndige som avga erklæring i februar 2025. De nye rettspsykiatrisk sakkyndige konkluderte med at domfelte var psykotisk på gjerningstidspunktet i 2020.

Gjenopptakelseskommisjonen kom til at vurderingene i den rettspsykiatriske erklæringen avgitt februar 2025, var nye omstendigheter som «synes egnet til å føre til frifinnelse eller avvisning eller til anvendelse av en mildere strafferegel eller en vesentlig mildere rettsfølge», jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3.

Vilkårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 ble derfor vurdert til å være oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

08.05.2025 (GK-2023/43) Bedrageri m.m. – § 391 nr. 3 (ny omstendighet), begjæring fra påtalemyndigheten

En kvinne ble i 2014 dømt i tingretten for bedrageri mot NAV, falsk forklaring, dokumentfalsk samt brudd på reglene om oppholds- og arbeidstillatelse. Grunnlaget for saken var at domfelte hadde skaffet seg opphold og ytelser i Norge på bakgrunn av et ettergjort pass. Straffen ble satt til fengsel i ni måneder.

Riksadvokaten begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskomisjonen i 2023. Det ble anført at domfelte på EØS-rettslig grunnlag hadde rett på opphold i Norge i deler av perioden for de pådømte forholdene, fordi hun var samboer med en polsk statsborger. Domfelte hadde derfor rett til å ta arbeid og hadde krav på ytelser. Riksadvokaten mente at det ikke var grunnlag for gjenåpning av domfellelsen for dokumentfalsk.

Kommisjonen la til grunn at opplysningene om domfeltes avledede EØS-rettigheter var en ny omstendighet i saken som syntes egnet til å føre til frifinnelse for bedrageri, falsk forklaring og brudd på reglene om oppholds- og arbeidstillatelse, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3. Kommisjonen fant ikke grunnlag for gjenåpning av domfellelsen for dokumentfalsk verken etter straffeprosessloven § 392 første eller annet ledd.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning delvis til følge.

08.05.2025 (GK-2024/315) Brudd på besøksforbud – § 391 nr. 3 (ny omstendighet, senere rettsavklaring)

En mann ble i 2024 dømt i tingretten for fem tilfeller av brudd på besøksforbud og ett tilfelle av hindring av elektronisk kontroll av besøksforbud. Straffen ble satt til fengsel i 75 dager, hvorav 40 dager ble gjort betinget.

Domfelte begjærte gjenåpning av domfellelsen for hindring av elektronisk kontroll av besøksforbud. Grunnlaget for begjæringen var Høyesteretts dom HR-2024-1737-A, hvor Høyesterett konkluderte med at elektronisk kontroll av besøksforbud med hjemmel i straffeprosessloven § 222 bokstav g ikke kunne ilegges ved mistanke om brudd på besøksforbud som skjedde før bestemmelsen trådte i kraft 8. april 2024. Elektronisk kontroll ilagt på dette grunnlag ble ansett for være i strid med tilbakevirkningsforbudet i Grunnloven § 97.

Kommisjonen la til grunn at den elektroniske kontrollen av domfelte var ilagt på grunnlag av mistanke om brudd på besøksforbud som skjedde før bestemmelsen i straffeprosessloven § 222 g trådte i kraft. Beslutningen om illeggelse av elektronisk kontroll var følgelig i strid med Grunnloven § 97, og måtte dermed anses ugyldig. Kommisjonen kom på denne bakgrunn til at det forelå nye omstendigheter i saken som syntes egnet til å føre til frifinnelse for så vidt gjaldt domfellelsen for hindring av elektronisk kontroll. Kommisjonen kom derfor til at vilkårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 var oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

09.05.2025 (GK-2024/21) Kroppskrenkelse – § 391 nr. 3 (ny omstendighet)

En mann ble i 2019 dømt i tingretten for to kroppskrenkelser og ett tilfelle av uaktsom kjøring. Straffen ble satt til ubetinget fengsel i 30 dager.

I 2023 ble det avgitt en nevropsykologisk spesialisterklæring som konkluderte med at domfelte oppfylte kriteriene for diagnosene lett psykisk utviklingshemming og uspesifisert obsessiv-kompulsiv lidelse. På bakgrunn av spesialisterklæringen begjærte domfelte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2024.

Kommisjonens flertall fant ikke at innholdet i erklæringen var en ny omstendighet som var egnet til å så tvil om domfeltes tilregnelighet på handlingstidspunktet. De pådømte handlingene fant sted i 2017, og det var straffeloven § 20, slik den lød før lovendringen 1. oktober 2020, som lå til grunn for vurderingen av om det var tvil om domfelte var «psykisk utviklingshemmet i høy grad». Kommisjonens flertall viste til at domfelte var målt til en fullskala IQ på 62, og at det ikke var omstendigheter som tilsa at domfelte hadde et særlig lavt funksjonsnivå på handlingstidspunktet. I denne vurderingen la kommisjonens flertall blant annet vekt på opplysninger i erklæringen om at det var godt samsvar mellom målt evnenivå og funksjonsnivå. I tillegg la kommisjonens flertall vekt på at domfelte var i stand til å arbeide som taxisjåfør, og at tvangslidelsen syntes å ha utviklet seg i negativ retning de siste årene.

Mindretallet mente at omstendighetene rundt det straffbare forholdet, sammenholdt med øvrige opplysninger om domfeltes evne- og funksjonsnivå, tilsa at det forelå en viss tvil om domfelte hadde skyldevne. Mindretallet mente at saken burde gjenåpnes også for skyldspørsmålets vedkommende.

En samlet kommisjon fant at opplysninger om domfeltes evne- og funksjonsnivå var en ny omstendighet som var egnet til å føre til en vesentlig mildere straff dersom de hadde vært kjent på domstidspunktet. Begjæringen ble dermed tatt til følge hva angikk straffutmålingen, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3.

Kommisjonen besluttet å ta begjæringen til følge med den dissens som er beskrevet ovenfor (4-1).

22.05.25 (GK-2025/30, GK-2025/31, GK-2025/32, GK-2025/33 og GK-2025/34) Vold, trusler, skadeverk, narkotika m.m. – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet)

En mann ble i tidsrommet 2010-2018 dømt fem ganger i tingretten for ulike lovbrudd. I forbindelse med en ny straffesak mot mannen, ble det utarbeidet en rettspsykiatrisk erklæring. Domfelte var ifølge denne utilregnelig, og han hadde vært det også på handlingstiden for forholdene omfattet av de tidligere dommene.

Domfelte begjærte gjenåpning av de fem tidligere dommene for Gjenopptakelseskommisjonen i 2025. Han anførte at han skulle vært frifunnet for forholdene han var domfelt for i 2010-2018.

Kommisjonen vurderte at den rettspsykiatriske erklæringen utgjorde en ny omstendighet som var egnet til å føre til frifinnelse av domfelte i de sakene som var

begjært gjenåpnet, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3. Det var en rimelig mulighet for at domfelte var utilregnelig på handlingstiden.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

19.06.2025 (GK-2024/293) Narkotika, organisert kriminalitet – § 391 nr. 3 (ny omstendighet), ulovlig kroppsvisitering under varetekt

En mann ble i 2020 i tingretten dømt for grove narkotikalovertredelser, samt grov hvitvasking, alt som del av en kriminell gruppe til fengsel i 14 år og 6 måneder. Han begjærte gjenåpning av straffutmålingen og anførte som ny omstendighet at han hadde vært utsatt for et høyt antall ulovlige kroppsvisitasjoner mens han satt varetektsfengslet. Domfelte anførte at dette, i lys av nyere praksis fra Høyesterett og Gjenopptakelseskommisjonen, måtte kompenseres i form av et ytterligere varetektsfradrag.

Kommisjonen fant at opplysningen om at domfelte var utsatt for ulovlige kroppsvisitasjoner i varetektsperioden, og at dette skulle kompenseres, var en «ny omstendighet» etter straffeprosessloven § 391 nr. 3. Sett hen til blant annet HR-2024-551-S, fant kommisjonen at det var en rimelig mulighet for at domfelte hadde vært utsatt for et brudd på EMK artikkel 3, som ville ført til et varetektsfradrag eller reduksjon i straff om domstolene hadde hatt kunnskap om de rutinemessige kroppsvisitasjonene.

Kommisjonen fant etter en gjennomgang av hendelsesjournalen, uttalelse fra fengslet, samt domfeltes forklaring at antallet ulovlige kroppsvisitasjoner ville utgjøre et varetektsfradrag over 120 dager, som etter kommisjonens praksis utgjør «en vesentlig mildere rettsfølge».

Kommisjonen bemerket at det er opp til domstolen å ta stilling til hvor mange dager som eventuelt skal gis som reduksjon i straff eller økt varetektsfradrag.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning av straffutmålingen til følge.

19.06.2025 (GK-2025/66, GK-2025/154, GK-2025/155 og GK-2025/174) Grovt tyveri m.m. – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet), begjæring fra påtalemyndigheten

En mann var straffedømt fire ganger i tingretten i 2015, 2018, 2020 og 2022. Dommene gjaldt blant annet tyveri, skadeverk, heleri og vold mot offentlig tjenestemann.

Påtalemyndigheten begjærte i 2025 dommene gjenåpnet til gunst for domfelte på grunnlag av en rettsmedisinsk utredning av ham. Riksadvokaten mente denne etterlot tvil om domfelte hadde skyldene på tidspunktet for de straffbare handlingene. Den nye sakkyndigerklæringen konkluderte med at domfelte hadde diagnosen paranoid schizofreni.

Kommisjonen fant at den rettspsykiatriske erklæringen måtte regnes som en «ny omstendighet» etter straffeprosessloven § 391 nr. 3. Den nye erklæringen innebar at det forelå en rimelig mulighet for at domfelte ville ha blitt frifunnet for handlingene

dersom erklæringen hadde foreligget for den dømmende rett. Vilåårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 var dermed oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

19.06.2025 (GK-2023/213) Voldtekt – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet)

En mann ble i 2022 dømt i lagmannsretten for en sovevoldtekt. Etter anke til Høyesterett ble straffen satt til fengsel i ett år og fire måneder. Han ble også dømt til å betale oppreisningserstatning til fornærmede.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2023. Han anførte blant annet at han ikke var bevisst i handlingsøyeblikket, og viste til at han var under utredning for seksomni. Kommisjonen oppnevnte blant annet to sakkyndige som avga en rettspsykiatrisk erklæring og avhørte domfelte og hans nåværende samboer.

Påtalemyndigheten anførte i sine merknader til kommisjonen at den rettspsykiatriske erklæringen inneholdt forbehold og presiseringer som var helt vesentlige når den skulle forstås riktig og vurderes korrekt i sammenheng med sakens øvrige opplysninger og totale bevisbilde. Påtalemyndigheten mente at lagmannsrettsdommen var grundig og at retten hadde foretatt en konkret vurdering på bakgrunn av den totale bevisførselen, og at det ikke var grunnlag for gjenåpning.

Kommisjonen vurderte at det forelå flere nye omstendigheter og bevis i saken, blant annet den rettspsykiatriske erklæringen og avhørene av domfeltes samboer. Videre viste kommisjonen til at spørsmålet om domfelte lider av seksomni og om det straffbare forholdet var utslag av seksomnisk aktivitet, ikke var et tema i lagmannsretten. Etter en samlet vurdering kom kommisjonen til at det forelå nye omstendigheter og bevis som skapte tvil om domfeltes skylddevne på handlingstidspunktet.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

20.06.2025 (GK-2024/144, GK-2025/7, GK-2025/8, GK-2025/9, GK-2025/10 og GK-2025/11) Fremkalling av fare for allmennheten m.m. – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet)

En kvinne ble i perioden 2013 til 2020 dømt i seks straffesaker. I den siste dommen fra Sør-Trøndelag tingrett i 2020 ble hun dømt til forvaring med en tidsramme på fire år, og en minstetid på to år og åtte måneder for fremkalling av fare for allmennheten, grovt skadeverk og trusler.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2024 av Sør-Trøndelag tingretts dom fra 2020. Hun anførte at det forelå nye omstendigheter i saken i form av en soningsevnevurdering som tilsa at hun skulle blitt vurdert som utilregnelig på grunn av høygradig psykisk utviklingshemming.

På bakgrunn av at domfelte en rekke ganger tidligere var vurdert som tilregnelig av rettsoppnevnte sakkyndige, oppnevnte kommisjonen to nye sakkyndige til å vurdere domfeltes fungering. Før de sakkyndige avga sin erklæring til kommisjonen, avsa Borgarting lagmannsrett dom mot domfelte hvor hun ble vurdert som utilregnelig. På

denne bakgrunn ba Riksadvokaten om at saken for kommisjonen og de sakkyndiges mandat ble utvidet til å gjelde alle dommene i perioden 2013-2020.

De sakkyndige konkluderte med at domfelte oppfyller vilkårene for lett psykisk utviklingshemming med en målbar IQ på 55-60, men at hennes reelle funksjonsnivå er ned mot moderat psykisk utviklingshemming (IQ 35–49).

Påtalemyndigheten anførte i sine merknader til kommisjonen at vilkårene for gjenåpning var oppfylt for alle seks dommene.

Kommisjonen vurderte at de nye opplysningene om domfeltes fungering innebar en rimelig mulighet for at domfelte ville blitt vurdert som utilregnelig i de seks dommene som var begjært gjenåpnet. Kommisjonen fant dermed at det forelå en ny omstendighet som syntes egnet til å føre til frifinnelse, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

22.06.2025 (GK-2024/159) Vold m.m. – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet)

En mann ble i perioden 2018-2022 domfelt i tre straffesaker for ulike volds-, vinnings- og narkotikaforbrytelser til fengsel i til sammen omtrent tre år. I forbindelse med en senere straffesak konkluderte rettsoppnevnte sakkyndige med at domfelte hadde paranoid schizofreni og ikke rusutløst psykose, som man tidligere hadde lagt til grunn.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2024. Han anførte at han hadde hatt en schizofrenilidelse eller annen psykoselidelse siden 2020 eller tidligere og at dette utgjorde en ny omstendighet som syntes egnet til å føre til frifinnelse.

Kommisjonen oppnevnte to sakkyndige, som blant annet konkluderte med at det var grunnlag for å opprettholde diagnosen paranoid schizofreni. De sakkyndige vurderte også debuttidspunktet for diagnosen.

Kommisjonen besluttet å ta begjæringen om gjenåpning til følge for dommen fra 2022. For hendelsene pådømt i de to foregående dommene, hadde de sakkyndige ikke funnet holdepunkter for noen tilstander som omfattes av straffeloven §§ 20 eller 80. Slike tilstander kunne imidlertid ikke helt utelukkes, da det er vanlig med en prodromalfase med tidligsymptomer forut for debut av schizofreni. Kommisjonen la til grunn at den teoretiske muligheten for slike symptomer ikke var tilstrekkelig for gjenåpning av de to første sakene. Kommisjonen viste også til at disse sakene fremstod som en fortsettelse av domfeltes tidligere, kriminelle virksomhet.

Kommisjonens avgjørelse var enstemmig.

10.09.25 (GK-2025/52) Uriktig forklaring – § 392 første ledd (fravikelse av lovtolkning)

En mann ble i 2024 dømt i tingretten for å bevisst ha gitt uriktige opplysninger om sin identitet til norske utlendingsmyndigheter, som et ledd i å bli innvilget opphold i Norge. Straffen ble satt til fengsel i 90 dager.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2025. Han viste til en ny dom fra Høyesterett fra november 2024, som også omhandlet falsk forklaring til norske myndigheter, og hvor siktede ble frikjent. Påtalemyndigheten ga uttrykk for at Høyesterettsdommen satte domfellelsen i et nytt lys, og sluttet seg til begjæringen om gjenåpning.

Kommisjonen la til grunn at Høyesterett i dommen i 2024 endret sin tidligere tolkning av straffrihetsregelen. Høyesterett slo fast at reglene om straffrihet ikke lenger skulle tolkes innskrenkende, slik Høyesterett hadde gjort i en tidligere dom fra 2007. Etter kommisjonens syn var det rimelig grunn til å anta at domfelte ville ha blitt frifunnet dersom tingretten hadde anvendt straffrihetsbestemmelsen i tråd med Høyesteretts senere endrede lovtolkning. Vilåårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 392 første ledd var dermed oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

10.09.25 (GK-2025/202) Uriktig forklaring – § 392 første ledd (fravikelse av lovtolkning)

En mann ble i 2023 dømt i tingretten for uriktige forklaringer i forbindelse med søknader om oppholdstillatelse, samt narkotikalovbrudd. Straffen ble satt til fengsel i 120 dager.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2025. Han viste til Høyesteretts dom HR-2024-2185-A om tolkningen av straffrihetsregelen i straffeloven § 221 annet ledd. Høyesterett kom her til at en asylsøker ikke kan straffes for etterfølgende uriktige forklaringer på grunn av straffrihetsregelen. Påtalemyndigheten mente at vilåårene for gjenåpning var oppfylt.

Kommisjonen la til grunn at HR-2024-2185-A innebar en fravikelse av en lovtolkning som Høyesterett tidligere hadde lagt til grunn, og at dommen mot domfelte bygget på den tidligere lovtolkningen. Videre fant kommisjonen at det ville være støtende om dommen ble stående. Kommisjonen fant dermed at vilåårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 392 første ledd var oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

11.09.25 (GK-2025/75, GK-2025/76, GK-2025/77, GK-2025/78, GK-2025/79, GK-2025/80 og GK-2025/81) Ran m.m. – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklåring, tilregnelighet)

En mann ble i perioden 2011-2019 dømt i tingretten flere ganger for ulike straffbare forhold. I forbindelse med en ny straffesak ble det avgitt en ny rettspsykiatrisk erklåring i 2024 som førte til at han i en dom fra 2025 ble vurdert til ikke å ha skylddevne.

Domfelte begjærte gjenåpning av syv dommer fra perioden 2011-2019. Det ble gjort gjeldende at den etterfølgende rettspsykiatriske erklåringen fra 2024 og dommen fra 2025 var å anse som nye omstendigheter som «synes egnet til å føre til frifinnelse», jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3.

Kommisjonen kom til at det forelå en rimelig mulighet for at den etterfølgende rettspsykiatriske erklæringen fra 2024 og dommen fra 2025, ville ha ført til at domfelte ble vurdert til ikke å ha skyldene ved dommene fra perioden 2011-2019, dersom det hadde vært kjent for retten da sakene ble pådømt, sett i sammenheng med de omstendigheter som forelå for den aktuelle dømmende rett, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3. Vilåarene for gjenåpning var dermed ansett å være oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

11.09.25 (GK-2025/197) Trusler – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet), begjæring fra påtalemyndigheten

En mann ble domfelt i 2024 for ett tilfelle av trusler, samt fire brudd på besøksforbud. Domfelte begikk i etterkant av dommen nye straffbare forhold og ble underlagt en rettspsykiatrisk undersøkelse. Den rettspsykiatriske erklæringen av mars 2025 konkluderte blant annet med at domfelte oppfylte diagnosen F 06.3 Organisk affektiv lidelse. Det fremgikk videre av erklæringen at domfeltes organisk betingede, alvorlige psykiske lidelse skapte omfattende virkelighetsbrist og sviktende funksjon på alle livsområder både før, under og etter de påklagede handlinger fant sted. Hva gjaldt domfeltes rusinntak ble det vurdert at inntak av rusmidler ikke hadde utløst tilstanden, men forsterket den.

Riksadvokaten begjærte på dette grunnlaget gjenåpning av dommen. Domfeltes forsvarer innga ikke særskilte merknader til begjæringen.

Kommisjonen vurderte at den sakkyndige vurderingen fra mars 2025 utgjorde en ny omstendighet som «synes egnet til å føre til frifinnelse», jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæring om gjenåpning til følge.

11.09.25 (GK-2025/216) Tyveri m.m. – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet), begjæring fra påtalemyndigheten

En mann ble i 2024 dømt i tingretten for hensynsløs atferd, tyveri og kjøring i påvirket tilstand uten gyldig førerkort. Straffen ble satt til fengsel i 30 dager.

Påtalemyndigheten begjærte i 2025 dommen gjenåpnet til gunst for domfelte på grunnlag av en rettspsykiatrisk undersøkelse i forbindelse med en annen straffesak. Riksadvokaten mente dette måtte regnes som nye omstendigheter som var egnet til å føre til frifinnelse. Den nye sakkyndigerklæringen konkluderte med at domfelte hadde diagnosen paranoid schizofreni.

Kommisjonen fant at den rettspsykiatriske erklæringen måtte regnes som en ny omstendighet som syntes egnet til å føre til frifinnelse. Vilåarene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 var dermed oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

07.10.25 (GK-2025/218) Vold – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet), begjæring fra påtalemyndigheten

En mann ble i 2019 dømt i tingretten for tre tilfeller av vold og trusler mot offentlig tjenestemann. Straffen ble satt til betinget fengsel i 18 dager.

Riksadvokaten begjærte i 2025 gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen til gunst for domfelte. Riksadvokaten anførte at det forelå nye omstendigheter i saken som tilsa at domfelte var utilregnelig på handlingstidspunktene. De nye omstendighetene var to rettspsykiatriske erklæringer avgitt i forbindelse med nye straffesaker mot domfelte, hvor de sakkyndige konkluderte med at domfelte tilfredsstilte kriteriene for diagnosen paranoid psykose, og at han hadde vrangforestillinger.

Kommisjonen vurderte på bakgrunn av de nye rettspsykiatriske erklæringer at det forelå en rimelig mulighet for at domfelte var psykotisk på handlingstidspunktene. Kommisjonen fant dermed at erklæringer var nye omstendigheter som syntes egnet til å føre til frifinnelse, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

07.10.2025 (GK-2025/139, GK-2025/140 og GK-2025/141) – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, lettere psykisk utviklingshemming)

En mann ble i 2005, 2011 og 2019 dømt i tingretten for ulike lovbrudd. Han begjærte gjenåpning av sakene for Gjenopptakelseskommisjonen i 2025. Begjæringen gjaldt straffutmålingen. Domfelte viste til begrunnelsen kommisjonen ga i 2024 da straffutmålingen i en dom mot ham avsagt i 2003 ble gjenåpnet.

Påtalemyndigheten tiltrådte den nye begjæringen om gjenåpning av straffutmålingen.

Kommisjonen kom til at det forelå et nytt bevis som kunne lede til en vesentlig mildere rettsfølge, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3. Det ble vist til at domfelte var vurdert som psykisk utviklingshemmet i lettere grad i en rettspsykiatrisk vurdering innhentet av kommisjonen i anledning den forrige saken hans. Det ble videre vist til reglene for reaksjonsfastsettelse i straffeloven (1902) § 56 c og straffeloven (2005) §§ 80 f og 78 d, samt til kommisjonens tidligere avgjørelse i sak 2021/59 og ny dom etter det.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning av straffutmålingen til følge.

03.11.2025 (GK-2024/316) Innsidehandel – § 392 annet ledd (særlige forhold)

En mann ble i 2014 dømt i lagmannsretten for brudd på verdipapirhandelloven § 3-3 om innsidehandel (slik paragrafen den gang lød). Straffen ble satt til fengsel i 120 dager. Han ble også dømt til å betale inndragning og saksomkostninger. Domfeltes anke over blant annet lagmannsrettens lovanvendelse under skyldspørsmålet, ble nektet fremmet av Høyesteretts ankeutvalg.

Domfelte hadde mottatt innsideinformasjon etter at han hadde innlagt en ordre på kjøp av aksjer, men før ordren var gjennomført og kjøp hadde skjedd. Lagmannsretten fant, med støtte i lovens ordlyd og lovforarbeidene mv., at begrepet

«kjøp» i verdipapirhandelloven § 3-3 måtte tolkes som det tidspunkt det var inngått en bindende avtale mellom kjøper og selger. Dette innebar at domfelte da han mottok innsideinformasjonen, hadde rettslig plikt til å kalle tilbake ordren om aksjekjøp som han hadde lagt inn. Når han ikke gjorde det, foretok domfelte et kjøp med innsideinformasjon. Høyesteretts ankeutvalg var enig i lagmannsrettens tolking av kjøpsbegrepet.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2024. Han anførte blant annet at lagmannsretten feilaktig hadde lagt tidspunktet for kjøp av aksjer, og ikke tidspunktet for innleggelsen av ordren om kjøp (ordretidspunktet) til grunn for vurderingen av om han hadde gjort seg skyldig i innsidehandel. Domfelte viste til EØS-retten og Markedsmisbruksdirektivet (MAD) art. 2 nr. 1, som han mente lot ordretidspunktet være avgjørende og som var bestemmende også for tolkningen av kjøpsbegrepet i verdipapirhandelloven § 3-3.

Påtalemyndigheten anførte i sine merknader til kommisjonen at lagmannsretten hadde tolket verdipapirhandelloven § 3-3 riktig.

Eller kommisjonen syn foranlediget saken en vurdering av forbudet mot innsidehandel i MAD artikkel 2 nr. 1 ved rettens tolkning av verdipapirhandelloven § 3-3. MAD var imidlertid ikke vurdert, verken av lagmannsretten eller Høyesteretts ankeutvalg. Det var videre tvilsomt om rettens standpunkt til domfeltes plikt til å trekke kjøpsordren etter at han mottok innsideinformasjon, var i samsvar med MAD artikkel 2 nr. 1. Dette tilsa at domfellelsen kunne være bygget på feil rettsanvendelse, noe som utgjorde et særlige forhold som gjorde det tvilsomt om dommen var riktig, jf. straffeprosessloven § 392 annet ledd. Tungtveiende hensyn tilsa dessuten at spørsmålet om siktedes skyld ble prøvd på ny.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

04.11.2025 (GK-2024/304, GK-2025/14, GK-2025/15 og GK-2025/16) Trusler, vold, narkotika m.m. – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet), dissens

En mann var straffedømt ved tingrettsdommer i 1999, 2008, 2011 og 2022, for bedrageri, heleri, trusler, vold og befatning med narkotika. Straffene varierte fra 30 timer samfunnstjeneste til fengsel i 5 måneder. I 2024 ble han tiltalt i en ny sak, men den ble henlagt på grunnlag av en sakkyndig erklæring som reiste tvil om han hadde en psykoselidelse.

Domfelte begjærte i 2024 gjenåpning av de fire dommene under henvisning til den sakkyndige erklæringen. Kommisjonen oppnevnte de samme sakkyndige, og disse uttrykte tvil om domfeltes tilregnelighet også på gjerningstiden for de fire dommene. Påtalemyndigheten anførte at det ikke var grunnlag for gjenåpning.

Kommisjonens flertall (fire medlemmer) fant at den tvil de sakkyndige ga uttrykk for, syntes egnet til frifinnelse for den siste dommen, som derfor ble gjenåpnet etter straffeprosessloven § 391 nr. 3. Flertallet viste blant annet til at gjerningstiden lå relativt nært opptil gjerningstiden for den henlagte saken. For de tre første dommene fant kommisjonens flertall ikke at de sakkyndige erklæringene syntes egnet til frifinnelse eller en vesentlig mildere straff. Kommisjonens mindretall (ett medlem) fant at også den andre og tredje dommen måtte gjenåpnes, fordi de sakkyndige erklæringene tilsa en rimelig mulighet for frifinnelse, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3.

Kommisjonen besluttet under dissens (4-1) å ta begjæringen om gjenåpning delvis til følge.

04.11.2025 (GK-2024/31) Voldtekt – § 392 annet ledd (særlige forhold), avvik mellom lyd- og videoopptak og avhørsrapport, dissens

En 33 år gammel mann hadde innledet et «sugardating»-forhold til en jente på 15 år. Han ble i 2022 dømt i lagmannsretten for tre voldtekter, seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år, anskaffelse av framstilling som seksualiserer barn og kjøp av seksuelle tjenester fra en mindreårig. Straffen ble satt til fengsel i syv år og åtte måneder. Han ble også dømt til å betale oppreisningserstatning til fornærmede.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2024. Han anførte blant annet at det var avvik mellom avhørsrapportene og lyd- og videoopptakene fra fornærmedes politiforklaringer. Han hadde også innhentet en sakkyndig rapport om mulige svakheter ved etterforskningen og avhørene av fornærmede.

Kommisjonens flertall (4 medlemmer) konkluderte med at det forelå «særlige forhold» som gjorde det tvilsomt om dommen var riktig, og at «tungtveiende hensyn» tilsa en ny prøving av voldtektspostene, jf. straffeprosessloven § 392 annet ledd. En gjennomgang av lyd- og videoopptakene fra fornærmedes politiavhør, hadde avdekket flere svakheter ved protokolleringen og gjennomføringen av avhørene. Det var blant annet avdekket feil i gjengivelsen på sentrale deler av fornærmedes politiforklaring, og at fornærmede trolig hadde blandet sammen tiltalepostene, uten at dette framgikk av avhørsrapportene. Kommisjonen pekte på at fornærmedes forklaring var det sentrale beviset for domfellelse, og at feil i avhørsrapportene kunne ha svekket domfeltes mulighet til å utøve et tilstrekkelig forsvar. Mindretallet (ett medlem) mente at svakhetene ved avhørene og avhørsrapporten ikke var tilstrekkelige for gjenåpning etter straffeprosessloven § 392 annet ledd.

Kommisjonen besluttet under dissens (4-1) å ta begjæringen om gjenåpning når det gjaldt voldtektspostene til følge. Begjæringen om gjenåpning ble ikke tatt til følge for de øvrige tiltalepostene.

18.11.2025 (GK-2024/165, GK-2024/168, GK-2024/169, GK-2024/170, GK-2024/171, GK-2024/172, GK-2024/173, GK-2024/174, GK-2024/175, GK-2024/177, GK-2024/178, GK-2024/179, GK-2024/180, GK-2024/182, GK-2024/183, GK-2024/184, GK-2024/185, GK-2024/186 og GK-2024/187) Tyveri m.m. – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet)

En mann ble i perioden september 2004 til august 2016 dømt 19 ganger for en rekke ulike lovbrudd, blant annet tyveri, bilbrukstyveri, trusler, vold og narkotika. De straffbare forholdene var begått i perioden juni 2004 til juli 2016.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2024. Begjæringen var begrunnet i hans psykiske helse. Kommisjonen oppnevnte to rettspsykiatrisk sakkyndige, som konkluderte med at domfelte en gang mellom 2008-2015, mest sannsynlig i løpet av 2013-2014, utviklet paranoid schizofreni. De sakkyndige uttalte at det var vanskelig å si når sykdommen debuterte. Påtalemyndigheten mente det var grunnlag for å gjenåpne dommene med handlingstidspunkt fra og med 2014.

Kommisjonen la til grunn at to nye dommer på tvungent psykisk helsevern, en uttalelse fra en psykologspesialist, den nye rettspsykiatriske erklæringen samt flere tidligere rettspsykiatriske erklæringer og tilleggserklæringer måtte anses som nye omstendigheter og bevis i sakene, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3. Under henvisning til den nye rettspsykiatriske erklæringen, fant kommisjonen at vilkårene for gjenåpning av skyldspørsmålet i dommene avsagt i 2015-2016 var oppfylt. Kommisjonen mente også vilkårene for gjenåpning av skyldspørsmålet var oppfylt for dommene avsagt i 2009-2014. Som begrunnelse viste kommisjonen til at det var problematisk å fastsette debuttidspunktet for domfeltes schizofreni sammenholdt med at domfelte hadde en utviklingshemming i området ned mot grensen for straffrihet. For de øvrige dommene avsagt i 2004-2008 gjenåpnet kommisjonen straffutmålingen begrunnet i domfeltes psykiske utviklingshemming, med unntak av én dom hvor straffen fremstod som relativt mild.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning av 18 dommer til følge, mens begjæringen om gjenåpning av én av dommene ikke ble tatt til følge.

18.11.2025 (GK-2025/92) Drap mv. – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet), begjæring fra påtalemyndigheten

En mann ble i 2013 dømt i tingretten for blant annet drapsforsøk. Ettersom han allerede sonet en forvaringsdom, ble straffen satt til fortsatt forvaring med en tidsramme på 15 år og en minstetid på 10 år. Han ble også dømt til å betale oppreisningserstatning og menerstatning til fornærmede.

Basert på nyere rettspsykiatriske erklæringer fra 2023 og 2024, begjærte påtalemyndigheten gjenåpning til gunst for domfelte. Begjæringen gjaldt dommen fra 2013. Påtalemyndigheten anførte at det forelå tvil om domfeltes skylddevne under handlingstidspunktene i dommen, 2011-2013. Av den rettspsykiatriske erklæringen fra 2023 fremgikk det at domfelte hadde en schizofrenilidelse, som hadde manifestert seg i 2006. Av den rettspsykiatriske erklæringen fra 2024 fremgikk det at domfelte hadde en alvorlig hjerneorganisk skade. Domfelte selv anførte at han var uskyldig dømt, men at han verken hadde en psykoselidelse eller en hjerneskade.

Kommisjonen fant at de nye rettspsykiatriske erklæringene var en ny omstendighet som syntes egnet til å føre til frifinnelse. Vilkårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 var dermed oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

18.11.2025 (GK-2025/217) Kjøring i påvirket tilstand – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet), begjæring fra påtalemyndigheten

En mann ble i 2023 dømt i tingretten for kjøring i påvirket tilstand. Straffen ble satt til fengsel i 25 dager og tap av førerretten i 3 år.

Påtalemyndigheten begjærte i 2025 dommen gjenåpnet til gunst for domfelte på bakgrunn av at det var gjennomført en rettspsykiatrisk undersøkelse av han i forbindelse med nye straffesaker. Denne konkluderte med at domfelte var preget av psykotiske symptomer i samme periode som handlingstidspunktet i aktuelle dom.

Kommisjonen fant at den rettspsykiatriske erklæringen måtte regnes som en ny omstendighet som syntes egnet til å føre til frifinnelse. Vilklårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 var dermed oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

18.11.2025 (GK-2025/246) Bedrageri og falsk forklaring til offentlig myndighet – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet), begjæring fra påtalemyndigheten

En mann ble i 2018 dømt i tingretten for grovt bedrageri og falsk forklaring til offentlig myndighet. Straffen ble satt til fengsel i 90 dager.

Påtalemyndigheten begjærte i 2025 dommen gjenåpnet til gunst for domfelte på bakgrunn av at det var gjennomført en rettspsykiatrisk undersøkelse av domfelte i etterkant av domfellelsen. De sakkyndige utarbeidet en rettspsykiatrisk erklæring datert 21. januar 2025, samt en tilleggserklæring datert 11. februar 2025. Her konkluderte de med at domfelte oppfylte kriteriene for diagnosen Paranoid Schizofreni, og at han helt siden 2012 hadde hatt alvorlig svikt i virkelighetsforståelsen, samt betydelig svikt i dagligdags-, sosial- og kognitiv funksjon.

Kommisjonen fant at de rettspsykiatriske erklæringene måtte regnes som nye omstendigheter som syntes egnet til å føre til frifinnelse. Vilklårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 var dermed oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

18.11.2025 (GK-2025/263) Uriktig forklaring – § 392 første ledd (fravikelse av lovtolkning)

En mann ble i 2022 dømt i tingretten for å bevisst ha gitt uriktige opplysninger om sin identitet til norske utlendingsmyndigheter, som et ledd i å bli innvilget asyl i Norge. Straffen ble satt til fengsel i 90 dager. Han ble også dømt til å betale saksomkostninger med kr 3 000, og til å tåle inndragning av sitt norske pass. Domfelte anket til lagmannsretten, som nektet anken fremmet. Domfelte anket videre til Høyesterett, men trakk så anken sin. Ankesaken ble så hevet i Høyesterett.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2025. Han viste til en ny dom fra Høyesterett fra november 2024, som også omhandlet uriktig forklaring til norske myndigheter, og hvor siktede ble frikjent. Påtalemyndigheten ga uttrykk for at Høyesterettsdommen satte domfellelsen i et nytt lys, og sluttet seg til begjæringen om gjenåpning.

Kommisjonen la til grunn at Høyesterett i dommen i 2024 endret sin tidligere tolkning av straffrihetsregelen. Høyesterett slo fast at reglene om straffrihet ikke lenger skulle tolkes innskrenkende, slik Høyesterett hadde gjort i en tidligere dom fra 2007. Etter kommisjonens syn var det rimelig grunn til å anta at domfelte ville ha blitt frifunnet dersom tingretten hadde anvendt straffrihetsbestemmelsen i tråd med Høyesteretts senere endrede lovtolkning. Vilklårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 392 første ledd var dermed oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

11.12.25 (GK-2025/204) Trusler – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet), begjæring fra påtalemyndigheten

En kvinne ble i 2023 dømt i tingretten for trusler mot privatperson og offentlig tjenestemann. Straffen ble satt til fengsel i 30 dager.

Påtalemyndigheten begjærte dommen gjenåpnet til gunst for domfelte i 2025. Bakgrunnen for begjæringen var at det ble gjennomført en rettspsykiatrisk undersøkelse av henne i forbindelse med en annen straffesak. Denne konkluderte med at domfelte var preget av psykotiske symptomer i samme periode som gjerningstidspunktet i den aktuelle dommen.

Kommisjonen vurderte at den rettspsykiatriske utredningen måtte regnes som en ny omstendighet som syntes egnet til å føre til frifinnelse. Vilkårene for gjenåpning etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 var dermed oppfylt.

Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge.

12.12.2025 (GK-2024/118) Bedrageri – § 391 nr. 3 (nye omstendigheter, etterfølgende dom mot medtiltalt)

En mann ble i 2022 dømt ved tilståelsesdom i tingretten for blant annet et bedrageri knyttet til fiktiv budgivning ved eiendomssalg. Straffen for dette og andre forhold ble satt til fengsel i ni måneder (hvorav seks måneder betinget). Han ble også dømt til å betale erstatning til fornærmede.

Domfelte begjærte gjenåpning for Gjenopptakelseskommisjonen i 2024. Han anførte at straffansvaret var foreldet, da forholdet var å anse som et simpelt bedrageri. En av de medtiltalte var ved en etterfølgende dom blitt frifunnet på dette grunnlaget. Påtalemyndigheten motsatte seg gjenåpning under henvisning til at bedrageriet var å anse som grovt for den aktuelle domfelte.

Kommisjonen fant at den etterfølgende dommen mot en av de medtiltalte var en ny omstendighet som syntes egnet til å føre til frifinnelse, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3. Det var holdepunkter for at tingretten i tilståelsesdommen mente å dømme for simpelt bedrageri, og i den etterfølgende dommen mot den medtiltalte ble det lagt til grunn at bedrageriet var simpelt og derfor foreldet. Det var derfor en rimelig mulighet for at også domfelte ville blitt frifunnet på grunn av foreldelse dersom retten kunne sett saken i sammenheng med den etterfølgende dommen. Kommisjonen besluttet enstemmig å ta begjæringen om gjenåpning til følge for den aktuelle tiltaleposten.

Begjæringen rettet seg også mot en annen tiltalepost, men da bare angående erstatningskravet. Kommisjonen viste til at særskilt gjenåpning av sivile krav faller utenfor kommisjonens myndighet og at det etter gjenåpning av straffekravet hører under domstolene å ta stilling til hvilke sivile krav som kan kreves behandlet på nytt, jf. straffeprosessloven § 435.

12.12.25 (GK-2024/223, GK-2024/224, GK-2024/225, GK-2024/226, GK-2024/227 og GK-2024/228) Skadeverk, tyveri, narkotika m.m. – § 391 nr. 3 (ny sakkyndig erklæring, tilregnelighet), dissens

En mann ble i årene 2014 til 2022 domfelt seks ganger for skadeverk, innbrudd, tyveri, narkotikaovertridelser m.m. Etter å ha blitt dømt til tvungent psykisk helsevern i 2024 begjærte domfelte gjenåpning av de tidligere dommene. Begjæringen bygget på en ny rettspsykiatrisk erklæring. De sakkyndige vurderte det slik at domfelte hadde en grunnleggende og vedvarende psykoselidelse, forenlig med en paranoid schizofreni. De sakkyndige ga uttrykk for at det var uvisst når psykosen debuterte, men at hans symptomer var blitt kronifisert de siste årene.

Påtalemyndigheten anførte at det bare var holdepunkter for gjenåpning av de to nyeste dommene.

Kommisjonen fant at den nye sakkyndigerklæringen utgjorde en ny omstendighet som syntes egnet til å føre til frifinnelse for flere av dommene, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 3.

Flertallet kom til at de fem siste dommene skulle gjenåpnes. Ett mindretall kom til at alle dommene måtte gjenåpnes, mens ett mindretall kom til at bare de to nyeste dommene skulle gjenåpnes.

Begjæringen ble dermed tatt delvis til følge med den dissens som er beskrevet ovenfor (3-2).

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2025

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling**	Regnskap 2025	Merutgift (-) og mindreutgift	Postert på avgitte belastnings fullmakter*	Avvik fra tildeling
0466	Særskilte straffesaksutgifter driftsutgifter	01	Driftsutgifter	B	0	4 213 576	-4 213 576		
0468	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker	01	Driftsutgifter	A, B	32 541 000	29 615 919	2 925 081		
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Nettoordning for mva i staten		0	1 032 239			
Sum utgiftsført					32 541 000	34 861 734			
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling**	Regnskap 2025	Merinntekt og mindreinntekt(-)	Postert på avgitte belastnings fullmakter*	Avvik fra tildeling
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	39 647			
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		0	3 109 461			
Sum inntektsført					0	3 149 107			

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		31 712 627		
Kapitalkontoer				
60087201	Norges Bank KK /innbetalinger	1 205 344		
60087202	Norges Bank KK/utbetalinger	−32 355 943		
704485	Endring i mellomværende med statskassen	−562 028		
Sum rapportert		0		
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12.)				
Konto	Tekst	2025	2024	Endring
xxxxxx	[Aksjer]	0	0	0
704485	Mellomværende med statskassen	−1 821 353	−1 259 325	−562 028

*Merk at tilleggskolonnene er kun aktuelle for virksomheter som har avgitt belastningsfullmakt på *inntektskapittel*. Tilleggskolonnene skal utelates når det ikke er gitt slik belastningsfullmakt. Skraverte felt skal ikke fylles inn.

** Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B *Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år* for nærmere forklaring. Samlet tildeling skal ikke inkludere mottatte belastningsfullmakter eller mottatte betalinger etter rundskriv R-111 punkt 4, tilvisninger gjennom rundskriv eller bruk av felleskontoer.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0468 01	1 065 000	31 476 000	32 541 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings-fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten**
0468 01		2 925 081	-1 400 000	1 525 081				1 525 081	1 573 800	1 525 081
* Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.										
** Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om mulig overførbart beløp.										

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre)
Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker har gitt belastningsfullmakt til Sekretariatet for konfliktrådene pålydende kr 1 400 00,00 kap. 468, post 01. Sekretariatet for konfliktrådene har belastet hele beløpet.

Bevilgninger over andre budsjettkapitler
Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker har i tillegg til bevilgning på kap. 468, post 01 bevilgninger til disposisjon på kap. 414 Forliksråd og andre domsutgifter og kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m.. Bevilgningen disponeres i tråd med regelverket for den regelstyrte ordningen. Kap. 414 Forliksråd og andre domsutgifter har ikke blitt belastet av kommisjonen i 2025, men vi ser at noen poster dessverre har blitt ført på kap. 466 istedenfor kap. 414

Mulig overførbart beløp
Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesakers ubrukte bevilgning på kap. 0468, post 01 beløper seg til kr 1 525 081.

Note C Oversikt over binding på framtidige års bevilgninger

Avtaler om leie av kontorlokaler*				
Gjenværende varighet per 31.12.	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år				0
Varighet 1-5 år				0
Varighet over 5 år	1 482 338	1 482 338	7 411 690	8 894 028
Totalt	1 482 338	1 482 338	7 411 690	8 894 028

* Husleie pr. 01.01.2026 eks. felleskostnader. Husleien reguleres hvert år i henhold til konsumprisindeksen.

Andre vesentlige leieavtaler**

Gjenværende varighet per 31.12.	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år				0
Varighet 1-5 år	40 140	40 140	120 420	160 560
Varighet over 5 år				0
Totalt	40 140	40 140	120 420	160 560

Vesentlige avtaler om kjøp av tjenester***

Gjenværende varighet per 31.12.	Årlig beløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år				0
Varighet 1-5 år	150 826	150 826	150 826	301 652
Varighet over 5 år				0
Totalt	150 826	150 826	150 826	301 652

* Husleie pr. 01.01.2026 eks. felleskostnader. Husleien reguleres hvert år i henhold til konsumprisindeksen.

**Andre vesentlige leieavtaler gjelder leie av kopieringsmaskin og kaffemaskin. Årlig beløp reguleres hvert år i henhold til avtalen.

*** Vesentlige avtaler om kjøp av tjenester: Renhold - løpende avtale med 6. måneders oppsigelse. Årlig beløp reguleres hvert år i henhold til avtalen.

Oppstilling av artskontorapporteringen 31.12.2025

	Note	2025	2024
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer		0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		0	0
Salgs- og leieinnbetalinger		0	0
Andre innbetalinger		0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	1	25 175 920	22 496 228
Andre utbetalinger til drift	2	8 534 669	8 080 992
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		<i>33 710 588</i>	<i>30 577 220</i>
Netto rapporterte driftsutgifter		33 710 588	30 577 220
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter		0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	3	118 907	148 378
Utbetaling til kjøp av aksjer		0	0
Utbetaling av finansutgifter		0	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		<i>118 907</i>	<i>148 378</i>
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		118 907	148 378
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler **			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		39 647	32 606
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		3 109 461	2 822 285
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		1 032 239	1 134 455
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		<i>-2 116 869</i>	<i>-1 720 436</i>
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		31 712 627	29 005 161
Oversikt over mellomværende med statskassen ***			
Eiendeler og gjeld		2025	2024
Fordringer på ansatte		0	0
Kontanter		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-1 339 367	-1 265 494
Skyldige offentlige avgifter		0	0
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse****		-481 986	0
Mottatte forskuddsbetalinger		0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)		0	6 169
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger		0	0
Sum mellomværende med statskassen	4	-1 821 353	-1 259 325

**Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

*** Spesifiser og legg til linjer ved behov. Se veiledning over hva som skal inngå som en del av mellomværende med statskassen.

**** Pensjonstrekket i de ansattes lønn (2%) på konto 263 inngår også på denne linjen.

Note 1 Utbetalinger til lønn

	31.12.2025	31.12.2024
Lønn	18 517 806	15 536 046
Arbeidsgiveravgift	3 109 461	2 822 285
Pensjonsutgifter*	2 177 514	1 475 895
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-1 149 130	-515 355
Andre ytelser	2 520 269	3 177 357
Sum utbetalinger til lønn	25 175 920	22 496 228

Antall utførte årsverk:	18,49	16,75
--------------------------------	-------	-------

Lønn og andre ytelser til virksomhetsleder	1 561 810	1 493 840
Anne Kamilla Silseth		

*Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2025 14,5 % inkludert medlemsandel på 2 %. (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2025 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2024 utgjorde premiesatsen 12,6 %.

Note 2 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2025	31.12.2024
Husleie	2 042 756	1 873 958
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 957	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	318 142	215 198
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	2 239	7 135
Mindre utstyrsanskaffelser	71 683	157 538
Leie av maskiner, inventar og lignende	47 414	13 987
Kjøp av konsulenttenester	4 218 050	4 278 421
Kjøp av andre fremmede tjenester	650 089	450 634
Reiser og diett	336 641	364 482
Øvrige driftsutgifter	845 698	719 640
Sum andre utbetalinger til drift	8 534 669	8 080 992

Note 3 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2025	31.12.2024
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	118 907	148 378
Sum utbetaling til investeringer	118 907	148 378

	31.12.2025	31.12.2024
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 4 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2025	31.12.2025	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Omløpsmidler			
Kundefordringer	47 000	0	47 000
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>47 000</i>	<i>0</i>	<i>47 000</i>
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-869 021	0	-869 021
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-1 339 367	-1 339 367	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	-481 986	481 986
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>-2 208 388</i>	<i>-1 821 353</i>	<i>-387 035</i>
Sum	-2 161 388	-1 821 353	-340 035

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut Note 8, del B